

2010 | ЖИЛИЙН
ТАЙЛАН

2010 | ЖИЛИЙН
ТАЙЛАН

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРЛЫН МЭНДЧИЛГЭЭ

“

2011 онд банкны баримтлах гол зорилго бол эрсдэлийн хэмжээг хамгийн бага түвшинд байлган банкны тэнцэл болон ашигт ажиллагааг тогтвортойгоор өсгөх явдал юм.

Монгол Улс 2009 оны 11 дүгээр сард Оюу толгойн гэрээнд гарын үсэг зурснаар улс орны ерөнхий хэтийн төлөв гэрэл гэгээтэй харагдаж байгаа билээ. Зах зээлийн эдийн засгийг дэмжин хэрэгжүүлэх Засгийн газрын шийдэмгийг, тогтвортой хандлага харагдаж байгаа бөгөөд гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтыг идэвхижүүлэх сонирхол болон дэмжлэг эдийн засагт бий болсон.

Эдийн засгийн өсөлт нь 2009 онд 1.6% болон хумигдаж байсан бол 2010 онд өргөн цар хүрээтгэгээр өсч өмнөх оныхос ойролцоогоор 7%-иар өссөн байна. Бараа бүтээгдэхүүний үнэ өссөнтэй холбоотойгоор экспортын орлого 2010 онд 50%-иар нэмэгдсэн бөгөөд нийт экспортод гаргасан бүтээгдэхүүний 85%-ийг БНХАУ-д гаргаж, 2,5 тэрбум ам.долларын орлого олсон байна. 2011 оны эдийн засгийн өсөлтийг 10%-тай байхаар таамаглаж байгаа бөгөөд 2012, 2013 онд Оюу толгойн үйлдвэрлэл эхлэхэд дахин 20%-30% өснө хэмээн тооцож байна.

Монгол Улсын эдийн засгийн төлөвлөсөн өсөлтүүд нь Арилжааны банкууд активын хэмжээгээ уул уурхай, барилга болон дэд бүтцийн салбаруудад гарах хөгжил дэвшилтүүдэд тулгуурлан өсгөх боломжуудыг бий болгох болно.

Хөрөнгө оруулалт нь ихэнх тохиолдолд гадны эх үүсвэрээр, эсвэл шинэхэн байгуулагдсан Хөгжлийн банкаар дамжуулан хийгдэх боловч эдгээр хөрөнгө оруулалтаас бараа материал, үйлчилгээг бэлтгэн нийлүүлэгч жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчид болон тэдгээрийн ажилтнуудын хүртэх ашиг нь дотоодын арилжааны банкуудыг зээлийн үйл ажиллагаагаа доод тал нь 2010 онд гаргасан өсөлтийнхөө 35%-тай тэнцэх хэмжээгээр өсгөх боломжийг олгоно. Түүнээс гадна хэрэгжилтийн өөр өөр шатанд явагдаж буй орон сууцжуулах төслүүд болон хүн амын дийлэнх хэсгийн амьдрах нөхцлийг сайжруулах Засгийн газрын санаачлагаа зэргийг харгалzan үзвэл зээлийн үйл ажиллагааг 50%-иас ч илүүтэйгээр өстгөх болох талтай.

Энэхүү хөгжил дэвшилт, хүлээлтүүдийг ерөнхий дүр зураг болгон 2010 онд Төрийн банк нь өөрийн бодлого чиглэлээ өөрчилж эхэлсэн билээ. Төрийн банк нь Монгол Улсын банкны систем хүндэрлэд орсон үед түүний тогтвортой байдлыг хангахад нь Засгийн газарт дэмжлэг узүүлэх зорилгоор 2009 оны 11 дүгээр сард байгуулагдсан хэдий ч 2010 оны 7 дугаар сараас эхлэн өөрийн үйл ажиллагааг цэвэр арилжааны банкны чиглэл рүү хандуулсан юм. Үүнтэй холбоотойгоор банкны үйл ажиллагааг дундааж орлоготой иргэд болон ЖДҮ-ийн зах зээлд чиглүүлэн эдгээр сегментийн харилцагч нарын эрэлт хэрэгцээг хангах, олон төрлийн өрсөлдөхүйц бүтээгдэхүүн үйлчилгээг санал болгон нэвтрүүлэхэд хүчин чармайлт гарган ажиллалаа.

Санхүүгийн төлөвийн хувьд банк нь хангалттай хэмжээнд үйл ажиллагаагаа явуулсаар байгаа билээ. Хэдийгээр 2009 онд 0,6 тэрбум төгрөгийн алдагдал зарласан ч энэхүү алдагдал нь банк байгуулагдсанаас хойш эхний 5 долоо хоногт буюу УИХ-аас банк байгуулахад гаргасан бондыг эцэслэн баталж Сангийн яам бондыг гаргах хүртэлх хугацаанд банк хоорондын зах зээл дээрээс төлбөрийн чадвараа санхүүжүүлж байсан үйл ажиллагаатай холбоотой үүссэн юм. Энэ байдал 2010 онд өөрчлөгднөн банк нь өөрийн хэвийн үйл ажиллагаанаас 1,2 тэрбум төгрөгийн ашигтай ажилласныг мэдгэдэхэд таатай байна. Үүнээс чухал нэг зүйл бол хулээн зөвшөөрөх эрсдэлийн хязгаарын параметрүүд болон Монголбанкны зохицуулалт, зохистой харьцааны тогтолцоонд нийцүүлэн олон улсын шилдэг практик дээр үндэслэн бизнесийн арга барил, ёс зүйг хэрэгжүүлэн, хяналттайгаар өөрийн үйл ажиллагааг явуулах боломжийг бүрдүүлсэн бутэц зохион байгуулалт, удирдлагын чиг хандлагын үндэс суурийг бий болгож чадсан явдал юм.

Энэхүү үндэс суурийг тавих үе шатанд боловсон хучнийг оновчтой болгон, бүтээмжийг доод тал нь 50%-иар сайжруулах, шинэ програм хангамжийн системийг нэвтрүүлэх, олон улсын төлбөр тооцоог хийх боломжтой болох үүднээс гадаадын банкуудтай хамтран ажиллах, харилцаа холбоо тогтоох зэрэг олон ажлуудыг амжилттай хийж гүйцэтгэсний зэрэгцээ SWIFT, Mastercard-ын сүлжээ, Монголын Банкуудын холбоо болон Монголын Ипотекийн Корпорацийн гишүүн байгууллага боллоо.

2011 онд банкны баримтлах гол зорилго бол эрсдэлийн хэмжээг хязгаарын түвшинд байлган банкны тэнцэл болон ашигт ажиллагааг тогтвортойгоор өсгөх явдал юм. Бид 2011 онд өөрийн ашигт ажиллагааг зах зээл дээр зэрэгцэн ажиллаж, нэг бүлэгт хамарагдаж буй бусад банкуудын ашигт ажиллагааны түвшинд байлгаж, 2010 оны эцсээр 2,5% байсан чанаргүй зээлийн багцад эзлэх хувийг доод тал нь 30%-иар бууруулахаар төлөвлөж байна.

Банкийг үүсгэн байгуулагч Засгийн Газар, банкны Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл, удирдлагын багт дэмжлэг үзүүлсэн Европын сэргээн босголт хөгжлийн банк болон ажилтнууд, ялангуяа нийт харилцагч нартаа Төрийн банкны хөгжил дэвшил, амжилтанд оруулсан хувь нэмэрт тань чин сэтгэлэсээ талархал илэрхийлье.

Хүндэтгэсэн,
Гүйцэтгэх захирал
Роберто Ложиа

ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГЫН МЭНДЧИЛГЭЭ

Хүндэт хувь нийлүүлэгч, харилцагч, бизнесийн түншүүд, банкны ажилтнууд аа.

Та бүхэндээ Төрийн банкны 2010 оны үйл ажиллагааны ололт, амжилт, үр дүнг тайлагнаж байгаадаа баяртай байна.

Банк, санхүүгийн зах зээлийн тогтвортой байдлыг хангах, хадгаламж эзэмшигчдийн эрх ашгийг хамгаалах зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газрын шийдвэрээр Төрийн банк 2009 оны 11 сард үүсгэн байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн.

Төрийн банк нь гүйцэтгэх удирдлагадаа олон улсын туршлагаа бүхий менежментийн багийг ажиллуулан, бүтэц зохион байгуулалт, хяналтын тогтолцоог оновчтой болгож, банкны нягтлан бодох бүртгэлийг сайжруулан, програм хангамжийг шинэчлэн, харилцагчдын эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн бүтээгдэхүүн үйлчилгээг зах зээлд нэвтрүүлэх, чанартай, шуурхай үйлчилгээ үзүүлэхэд анхаарлаа хандуулж ажилласны дунд банк, санхүүгийн зах зээл дээр үйл ажиллагаагаа явуулж буй дундаж хэмжээний банкуудын хүчтэй өрсөлдөгч болж чадсан бөгөөд 2010 онд банкны активын хэмжээ өмнөх оноос 31.5 хувиар өсч, 1.2 тэрбум төгрөгийн ашигтай ажиллалаа. Банкны энэхүү амжилт нь хувь нийлүүлэгч, харилцагч, хадгаламж эзэмшигч, бизнесийн түншүүд, банкны нийт ажиллагсадын хамтын ажиллагааны үр дүн юм. Энэхүү хамтын хүчин чармайлт болон Европын сэргээн босголт хөгжлийн банкны гүйцэтгэх удирдлагад үзүүлсэн дэмжлэгийн үр дүнд банк нь үйл ажиллагаагаа явуулсан анхныхаа жилд сайн үр дүнтэйгээр ажиллалаа.

Та бүхний хамтын ажиллагаанд талархаж байгаагаа илэрхийлэхийн ялдамд танд амьдралын хамгийн сайхан сайхан бүхнийг хүсэн ерөө.

Хүндэтгэсэн,
Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дарга
Т.Очирхүү

УДИРДЛАГЫН БАГ

Зүүн гар талаас Антони Сторроу, Б.Ерэнчuluун, Н.Ариунаа, Сорен Соренсен, Ж.Отгонбилэг, Роберто Ложиа, Л.Энх-Амгалан

Гүйцэтгэх захирал
Роберто Ложиа

Борлуулалт хариуцсан
захирал Ж.Отгонбилэг

Үйл ажиллагаа хариуцсан
захирал Антони Сторроу

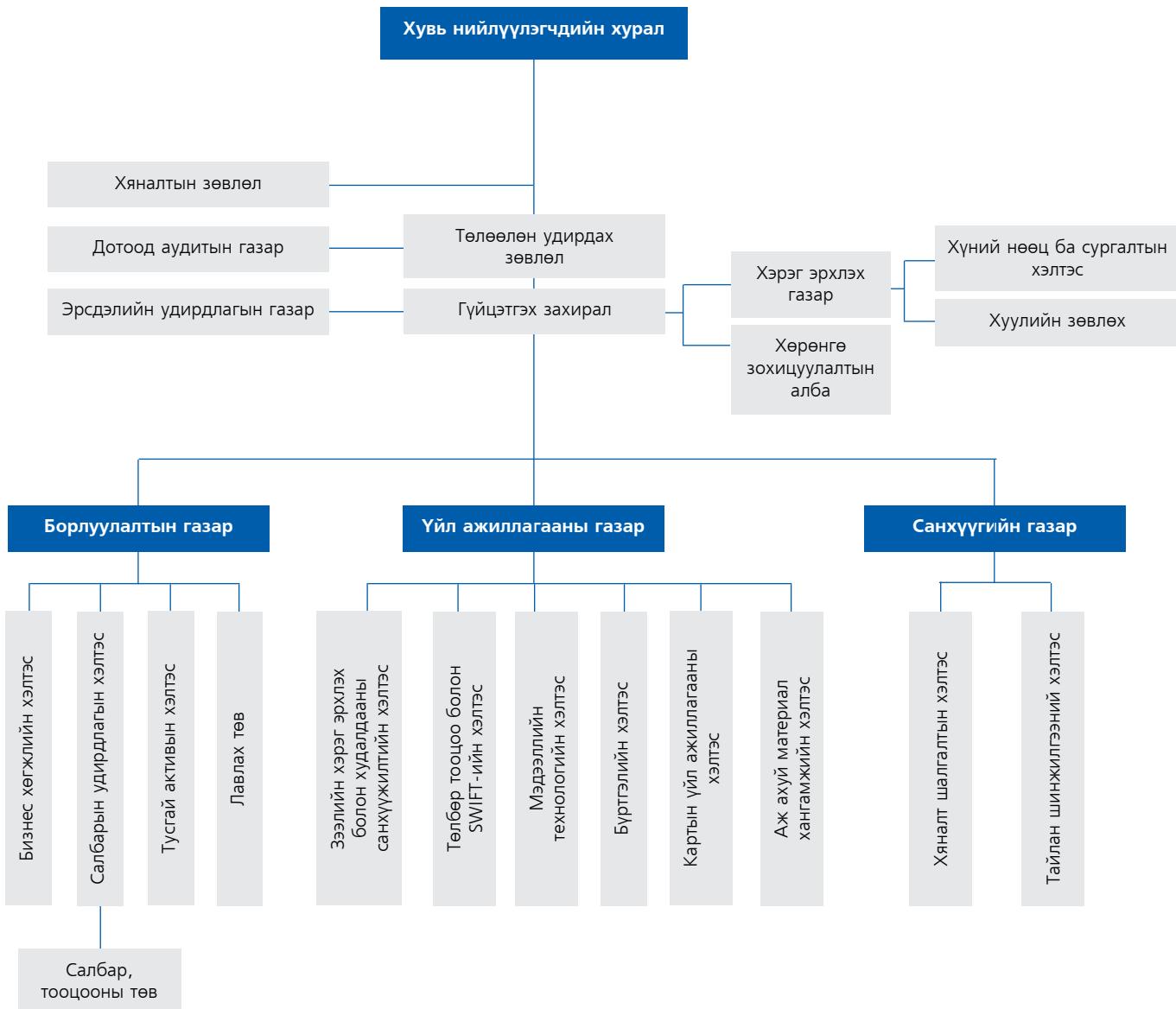
Санхүү хариуцсан захирал
Сорен Соренсен

Хэрэг эрхлэх
газрын захирал
Н.Ариунаа

Дотоод
Аудитын газрын захирал
Б.Ерэнчuluун

Эрсдэлийн удирдлагын
газрын захирал
Л.Энх-Амгалан

ТӨРИЙН БАНКНЫ БҮТЭЦ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

БАНКНЫ ТУХАЙ

Төрийн банк нь Монгол Улсын Засгийн Газрын 2009 оны 11 дүгээр сарын 19-ний өдрийн хурлын тогтоолоор 100 % төрийн өмчтэй банк болон байгуулагдаж, банк санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангаж, харилцагчдын эрх ашгийг хамгаалахаас гадна ард иргэд, тэр дундаа ЖДҮ эрхлэгчдийн эрэлт хэрэгцээг хангасан олон улсын түвшинд хүрэхүйц бүтээгдэхүүн үйлчилгээг хүргэхэд голлон ажиллаж ирлээ.

2010 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Төрийн банкны нийт активыг 180,2 тэрбум төгрөгт, зээлийн багцыг 62,7 тэрбум төгрөгт, өөрийн хөрөнгийг 28,6 тэрбум төгрөгт тус тус хүргэн Монголбанкнаас тогтоогдсон бүхий л шалгуур үзүүлэлтийг ханган ажиллаж байна.

Өнөөдрийн байдлаар олон улсын стандартад нийцсэн банкны үйлчилгээг орчин үеийн програм хангамж, мэргэжлийн мэргэшсэн 250 гаруй ажиллагсад болон мэдээлэл технологийн онлайн хэлбэрээр холбогдсон Улаанбаатар хотын 12, хөдөө орон нутагт 13 нийтдээ 25 салбар, тооцооны төвөөр дамжуулан харилцагчиддаа хүргэж байгаа бөгөөд Монгол Улсын банкны салбарт ач холбогдол бүхий гол болох зорилтыг тавин ажиллаж байна.

Манай банк нь үүсэн байгуулагсанаас хойш техник, технологи болон эрсдэлийн удирдлагын бодлогод анхааран ажиллаж, орчин үеийн програм хангамжийн шинэчлэлийг бүрэн хийж дуусгасан бөгөөд банкинд учирч болзошгүй эрсдэлийг тодорхойлох, үнэлж, бууруулах, хянахад олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн арга, аргачлалыг ашиглаж байна.

Хүний нөөцийн бодлогын хүрээнд Олон улсын хэм хэмжээнд нийцсэн Хүний нөөцийн сонгон шалгаруулалтын журам, Гүйцэтгэлийн үнэлгээний журам, Ажлын байрны үнэлгээ, цалингийн шатлал, ур чадварын тогтолцоог бий болгож мөрдэн ажиллаж байна.

Бид иргэд болон бизнес эрхлэгч тус бүрийн хэрэгцээ, шаардлагыг хангасан, орчин үеийн техник технологид суурилсан хадгаламж, зээлийн бүтээгдэхүүн үйлчилгээ, дотоодын болон гадаадын мөнгөн гүйвуулгын үйлчилгээ, мессеж банк, интернат банкны үйлчилгээ гэх мэт банкны үндсэн бүтээгдэхүүнээс гадна санхүүгийн бүх төрлийн үйлчилгээг харилцагчиддаа хүргэж байгаагаа дуулгахад таатай байна.

ОНЦЛОХ ҮЙЛ ЯВДАЛ

- Төрийн банк нь эрсдэлийн удирдлагын бодлогод анхааран ажилласны үр дүнд чанаргүй зээлийн хэмжээг банкны секторын хэмжээнд хамгийн бага хувьд хүргэж ажиллаа.
- Монголбанкаар дамжуулан банк хоорондын төлбөр тооцооны шуурхай байдлыг хангах үүднээс бага дүнтэй гүйлгээний ISO 8583 стандартыг нэвтрүүлсэн анхны банк боллоо.
- Төрийн банк нь 2010 оны 6 дугаар сарын 7-ны өдөр Монгол Улсын зах зээлийн эрэлт хэрэгцээ, шаардлагыг хангахаар боловсруулагдсан GRAPE BANK системийг амжилттай нэвтрүүлэв.
- Харилцагчиддаа Төрийн банкны үйлчилгээг ойртуулах үүднээс 3 дүүрэгт шинэ нэгж нээлээ.
- Интернет болон утсаар данс нээх үйлчилгээг амжилттай нэвтрүүлсэн анхдагч банк боллоо.
- Төрийн банк нь MasterCard Worldwide олон улсын байгууллагын дэд гишүүн болж, зах зээлд өөрийн нэрийн картуудыг гарган харилцагчдад бэлэн бус төлбөр тооцооны хэлбэр болох Мастеркартын үйлчилгээг түргэн шуурхай, эрсдэлгүй хүргэн ажиллаж байна. Төрийн банк нь Монголбанкны картын нэгдсэн сүлжээнд холбогдоноор карт эзэмшигч нь банкуудын 1500 гаруй үйлчилгээний байгууллагаар үйлчлүүлэх, мөн карт хүлээн авагч банкуудын бүх салбар, тооцооны төв, ATM-аас бэлэн мөнгө авах боломжтой болсон.
- Харилцагчдынхаа эрэлт хэрэгцээг хангахын тулд Bank of America, ING Bank, SberBank, Agricultural Bank of China, VneshTorgBank, Sumitomo Mitsui Bank, Mizuho Corporate Bank, Bank of Tokyo Mitsubishi, Export and Import Bank гэх мэт гадаадын банкуутдтай корреспондент харилцаа тогтоон харилцагчдын гадаад төлбөр тооцоог гүйцэтгэж байна.
- Онцгой нөхцөл байдал бий болохоос урьдчилан сэргийлэх нөөц төв байгуулснаар банкны үйл ажиллагааг явуулж буй дэд бүтцийн төв аюулд өртсөн уед ч банк нь үйл ажиллагаагаа саадгүй явуулах боломжтой боллоо.
- Хүний нөөцийн улсын 2-р олимпиадыг амжилттай зохион байгуулсан бөгөөд олимпиадад нийтдээ 200 гаруй оюутнууд оролцов.
- Монгол Улсын ирээдүй болсон ооутан сурагчдадаа санхүүгийн анхан шатны мэдлэг олгох үүднээс Улаанбаатар хотын 60 гаруй, хедөө орон нутгийн 18 сургууль дээр санхүүгийн анхан шатны боловсрол олгох хичээлийг амжилттай зохион байгууллаа.

ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА

Эрсдэлийн удирдлагын газар нь 2010 онд байгуулагдаж Базелийн хорооны шалгуурт нийцүүлэн зээлийн, зах зээлийн, үйл ажиллагааны эрсдэлийн удирдлагын бодлого, журмыг боловсруулж үйл ажиллагаандaa мөрдөн ажиллаж байна.

2010 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар зээлийн багцын үлдэгдэл 62.7 тэрбум төгрөгт хүрч, түүнд ээлэх ангилагдсан болон чанаргүй зээлийн хэмжээ 3.8 ба 2.5 хувь байгаа нь Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлөөс тогтоосон хязгаарыг хангаж байна. Чанаргүй зээлийн хувь хэмжээг хамгийн бага түвшинд ханган ажиллаж байгаа нь зээлийн шинжилгээ, судалгаанд олон улсын стандарт, арга аргачлалыг нэвтрүүлж хэрэгжүүлсэн, зээлийн багцын удирдлага хяналтыг бүх шатанд тогтмол тавьж ажилласантай нягт холбоотой билээ.

Төрийн банк нь 2010 оны 7-р сард шинээр Орон сууцны зээлийн төвийг байгуулж үйл ажиллагааг нь эхлүүлснээс хойш 12.4 тэрбум төгрөгийн зээлийг зорилтот зах зээлд олгоод байна.

Зах зээл дэх эдийн засгийн судалгааг тогтмол хийж удирдлагыг мэдээллээр хангаснаар зорилтот харилцагчдад банкны бүтээгдэхүүнийг түргэн шуурхай, өрсөлдөхүйц нөхцөлтэйгээр хүргэж ажиллаж байна.

Банкны зах зээл, хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлагын хүрээнд VaR аргачлал, хүүгийн болон хугацааны GAP шинжилгээ, хүүгийн түвшний хугарлын цэгийн тооцоолол, актив, пассивын эргэн төлөгдөх дундаж хугацааны болон төлбөрийн чадварын харьцааны шинжилгээг ашиглан судалгаа, мэдээг гаргаж гүйцэтгэх удирдлага, Актив пассивын удирдлагын хороонд тухай бүр тайлagnan холбогдох хязгаарлалтуудад хяналт тавьж ажиллалаа.

ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН УДИРДЛАГА

Төрийн банкны хүний нөөцийн менежментийн гол зорилго нь банкны үндсэн зорилгод хүрэхийн тулд ажилтан бүр өөрийн авьяас чадварыг банкны ашиг тусын тулд ашиглан ажиллах, ур чадвар болон мэдлэгээ хөгжүүлэх, банкны амжилтанд өөрийн оруулсан хувь нэмрийнхээ төлөө шударгаар үнэлэгдэн шагнагдах зэрэг нөхцөлүүдийг бүрдүүлэхэд оршдог.

Энэхүү зорилгыг хангахын тулд 2010 онд Олон улсын хэм хэмжээнд нийцсэн Хүний нөөцийн сонгон шалгаруулалтын журам, гүйцэтгэлийг үнэлэх стандарт, ажлын байрны үнэлгээ, цалингийн шатлал, ур чадварын тогтолцоог шинээр бий болгож амжилттайгаар хэрэгжүүлэн мөрдэж ажиллаж байна.

Төрийн банкны зохицой удирдлага, стратеги болон дотоод үйл ажиллагааг сайжруулж, бэхжүүлэх зорилгоор 2010 онд бүтэц зохион байгуулалтын өөрчлөлт хийлээ.

Дээрх өөрчлөлтийн хүрээнд албан тушаал тус бүрийн онцлог, хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн ур чадвартай ажилтныг сонгох, албан тушаалд дэвшүүлэх буюу шилжүүлэн ажиллуулах зэргээр 120 ажилтанг шинээр ажилд авч, 58 ажилтныг салбар хооронд шилжүүлж, 2010 оны эцст нийт 256 ажилтантай үйл ажиллагаагаа явууллаа.

Төрийн банкны хэмжээнд ажилтны үүрэг хариуцлага, гол ур чадвар, зорилгын хэрэгжилтийг хамруулан гүйцэтгэлийн үнэлгээг З удаа хийж Хүний нөөц, сургалтын хэлтэс нь 2010 онд шилжин ажилласан ажилтнуудыг оролцуулан давхардсан тоогоор нийт 827 ажилтныг үнэлэн баталгаажуулав.

Манай банк 2010 онд сургалт, хөгжлийн гол зорилго ажилтнуудын хувь хүний хөгжлийн болоод мэргэжлийн мэдлэгийг байнга дээшлүүлж ажилд нь мэргэшүүлэх, шинэ мэдлэгийг бий болгох, ур чадварыг дээшлүүлж, албан тушаал дэвшиж ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлснээр банкныхаа өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэхэд чиглүүлэн ажилласан.

Энэ зорилгын хүрээнд ажилтнуудыг чиглүүлэх, хувь хүний хөгжүүлэх, мэргэжил дээшлүүлэх, дахин мэргэшүүлэх (гадаад болон дотоодын) 63 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 939 ажилтан хамрагдсан.

МЭДЭЭЛЛИЙН ТЕХНОЛОГИ

Тайлант жилд Төрийн банк нь мэдээллийн системийн нууцлал аюулгүй байдлыг улам сайжруулан банкны үйл ажиллагааны тасралтгүй найдвартай байдлыг хангах, дэвшилтэт техник технологи нэвтрүүлэхэд онцгой анхааран ажиллалаа. Энэ ажлын хүрээнд банкны үндсэн програм хангамжaa шинэчилж түүнд тулгуурласан удирдлагын мэдээллийн систем болон харилцагчдын мэдээллийн нууцлал, аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор санхүүгийн гүйлгээний дүрэм бүхий системийг нэвтрүүлээд байна. Түүнчлэн, иргэдэд олгох тэтгэвэр тэтгэмж, орон сууцны төлбөрийн бүртгэл хөтлөх, гүйлгээг автоматжуулах зориулалт бүхий систем, хөрөнгө зохицуулалтын болон худалдааны санхүүжилтийн системүүдийг шинээр нэвтрүүлснээр харилцагчидда олон төрлийн үйлчилгээ үзүүлэх боломжтой боллоо.

Банкны үйл ажиллагаанд хэрэглэгдэж буй мэдээллийн системүүдийг лицензжүүлэх, үндсэн серверүүдийг шинэчлэх, орон нутгийн салбаруудын холболтыг сайжруулснаар нууцлал, аюулгүй байдлыг дээд эзргээр хангах, банкны үйлчилгээг түргэн шуурхай үзүүлэх боломжийг бий болголоо.

Банкны дотоод үйл ажиллагааг автоматжуулах, хөнгөн шуурхай болгох талаар анхааран ажилласнаар тодорхой үр дүнд хүрлээ. Банк хоорондын төлбөр тооцооны шуурхай байдлыг хангах үүднээс бага дүнтэй гүйлгээний ISO 8583 стандартыг Монголбанкны Төлбөр Тооцооны Төвтэй хамтран нэвтрүүлсэн анхны арилжааны банк боллоо. Ингэснээр, банк хоорондын гүйлгээг дамжуулахад хүний оролцоог эрс багасгасан ач холбогдолтой үйлчилгээ болж чадсан.

Төв серверийн өрөөг стандартын дагуу шинэчлэн тоноглосон бөгөөд нөөц төвийг шаардлагын дагуу байгуулан ашиглалтанд оруулснаар харилцагчийн мэдээллийг найдвартай хадгалах нөхцөл бүрэн хангагдлаа.

ТӨРИЙН БАНКИНД ХЭРЭГЖИЖ БУЙ ТӨСӨЛ, ХӨТӨЛБӨРҮҮД

Төрийн банктай харилцагч корреспондент банкууд

Харилцагчдынхаа эрэлт хэрэгцээг хангахын тулд дараах гадаадын банкуудаар дамжуулан харилцагчдын гадаад төлбөр тооцоог гүйцэтгэж байна:

- Bank of America /NY, USA/

- ING Bank /Brussels, Belgium/

- SberBank /Irkutsk, Russia/

- Agricultural Bank of China /Huh Hot, China/

- VneshTorgBank /Moscow, Russia/

- Sumitomo Mitsui Bank Corporation/ Singapore and USA/

- Mizuho Corporate Bank /Tokyo, Japan/

- Bank of Tokyo Mitsubishi /Japan/

- Export and Import Bank /Republic of China/

Төрийн банк нь Монгол Улсын Засгийн Газар болон Олон улсын байгууллагуудтай хамтарсан Монгол Улсын эдийн засгийн өсөлтийг хангах, үйлдвэрлэлийг хөгжүүлж, орон нутагт ажлын байрыг нэмэгдүүлэх, амьжирааны түвшинг дээшлүүлэх зорилгоор төслүүдийг амжилттай хамтран хэрэгжүүлж байдаг туршлагатай бөгөөд үүнд Дэлхийн банкны Олон Улсын Хөгжлийн нийгэмлэгийн "Хувийн хэвшилийг хөгжүүлэх төсөл I болон II", Японы Олон улсын хамтын ажиллагааны банкны "Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх, байгаль орчныг хамгаалах 2 үе шаттай төсөл", Хүнс хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамны харьяа Жижиг дунд үйлдвэрийг дэмжих сангийн төсөл", Дэлхийн банкны "Бичил санхүүг хөгжүүлэх төсөл", Хүнс хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам болон Сангийн яамны хамтарсан "Хүүний хөнгөлөлтэй хөтөлбөр" болон Тайванийн Экспорт импортын банкны "Импортыг дэмжих худалдааны санхүүжилтийн зээлийн төсөл" зэрэг төслүүд амжилттай хэрэгжих байна.

Монгол Улс болон Японы Олон улсын хамтын ажиллагааны банктай хамтран хэрэгжүүлж буй "Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх, байгаль орчныг хамгаалах хоёр үе шаттай төсөл МОН-П7" төслийн хүрээнд шинээр 152 тооны ажлын байр бий болж, 339 тооны ажлын байр хадгалагдан үлдсэн. Мөн Хүнс хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамны харьяа Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих сангийн төсөл"-ийн хүрээнд Архангай, Хөвсгөл, Дорнод, Баян-Өлгий, Ховд, Сэлэнгэ аймгуудад нийт 569 ажлын байрыг шинээр бий болгоод байна. Монгол Улсын гадаад худалдааг өргөжүүлэх зорилгоор Тайванийн Экспорт импортын банктай хамтран хэрэгжүүлж буй "Импортыг дэмжих худалдааны санхүүжилтийн зээлийн төсөл" нь 2008 оноос эхлэн хэрэгжсэн бөгөөд 2010 онд харилцаагаа улам өргөжүүлэн, хамтран ажиллах өрээг шинэчлэн байгууллаа.

Тус банк нь цаашид Монгол Улсын эдийн засгийн хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх, иргэний боловсрол болон эмэгтэйчүүдийг дэмжих, нийгмийн амьжирааны түвшинг дээшлүүлэх, эрүүл ахуйн орчныг сайжруулах, эрүүл хүнсийг дэмжих, хот болон орон нутагт эдийн засгийг дэмжих, импортыг дэмжих чиглэлийн төслүүдтэй хамтран ажиллахаар төлөвлөж байна.

МАСТЕРКАРТЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Төрийн банк нь MasterKart Worldwide олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллаж зах зээлд өөрийн нэрийн картуудыг гарган харилцагчдад бэлэн бус төлбөр тооцооны хэлбэр болох Masterkartyн үйлчилгээг үзүүлж байгаа бөгөөд харилцагч нь Masterkartyг ашиглан төлбөр тооцоогоо түргэн шуурхай, найдвартай, соёлтой, эрсдэлтгүй гүйцэтгэх боломжтой юм.

Төрийн банк нь Монголбанкны картын нэгдсэн сүлжээнд холбогдоноор карт эзэмшигч нь банкуудын 1500 гаруй үйлчилгээний байгууллагаар үйлчлүүлэх, мөн карт хүлээн авагч банкуудын бүх салбар, тооцооны төв, ATM-аас бэлэн мөнгө авах боломжтой болсон.

Олон улсад болон дотоодод хэрэглэгдэх картууд

Алтан карт: Энэхүү карт нь банкны тэргүүн зэрэглэлийн карт бөгөөд карт эзэмшигчийн амжилтын бэлэг тэмдэг болдог. Өдөрт гаргах бэлэн мөнгөний хязгаар, заавал байлгах үлдэгдэл, үйлчилгээний шимтгэл хураамжийн хувьд ялгаатай.

Нэрийн карт: Үйлчилгээний шимтгэл хураамж заавал байлгах үлдэгдэл нь алтан картаас бага бөгөөд хүчинтэй хугацаа 5 жил байна.

Цалингийн карт: Хүчинтэй хугацаа 3 жил бөгөөд үнэ төлбөргүй олгогддог. Энэхүү карт нь шаардлагатай үед цалингаа урьдчилан авах боломжийг карт эзэмшигчид олгодог.

ХӨРӨНГӨ ЗОХИЦУУЛАЛТ

Гадаад валютын арилжаа

Төрийн банк нь дотоодын валютын захад үр дүнтэйгээр үйл ажиллагаа явуулж ирсэн бөгөөд анх удаа банк хоорондын валютын захад форвард арилжаа хийсэн нь цаашид валютын дериватив бүтээгдэхүүнийг нэвтрүүлж, санхүүгийн үүсмэл хэрэгслийн захыг хөгжүүлэх чухал хүчин зүйл болсон.

2010 онд ГрэйпСити компанийн Гратс програмыг нэвтрүүлсэнээр бүх төрлийн валютын арилжаа бүртгэл, төлбөр тооцоог түргэн шуурхай гүйцэтгэх нөхцөл бүрдсэн.

Актив, пассивын удирдлага

Тайлант хугацаанд актив пассивын үр ашигтай бодлого явуулснаар үйл ажиллагаагаа эхлүүлсэн анхны жилдээ өөрийн хөрөнгийн өгөөжийг 5.7 хувьд, актив ашиглалтыг 79.5 хувьд, төлбөрийн чадварын үзүүлэлтийг 55.2 хувьд тус тус хүргэж, гадаад валютын эрсдэлийг 5.7 хувь хүртэл бууруулж, төв банкны шалгуур үзүүлэлтүүдийг бүрэн ханган ажилласан байна.

Мөнгөний зах зээл

Тайлант хугацаанд Төрийн банк нь Төв банкны үнэт цаасны дуудлага худалдаа болон хоёрдогч захын арилжаанд идэвхтэй оролцож, үнэт цаасны хүүгийн орлоготой ажиллалаа.

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

“Төрийн банк” ХХК-ийн Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлд

Бид “Төрийн банк” ХХК-ийн (цаашид “банк” гэх) 2010 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх баланс, уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн орлого үр дүнгийн, өмчийн өөрчлөлтийн, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогууд, бусад тайлбар тодруулгуудаас бүрдсэн санхүүгийн тайлан (цаашид “санхүүгийн тайлан” гэх)-д аудит хийлээ.

Санхүүгийн тайландаа удирдлагын хүлээх хариуцлага

Эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт, Монгол банкнаас баталсан заавар, журмын дагуу бэлтгэх, үнэн зөв толилуулах нь банкны удирдлагын үүрэг хариуцлага байдаг. Энэхүү үүрэг хариуцлагад нягтлан бодох бүртгэлийн зохистой бодлогуудыг сонгож хэрэглэх, тухайн нөхцөл байдалд тохирсон нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллуудыг хийх замаар аливаа алдаа эсвэл залилангийн улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй санхүүгийн тайланг бэлтгэх, толилуулах, үүнтэй холбоотой дотоод хяналтын тогтолцоог бий болгож хэрэгжүүлэх, тогтмол хэрэглэж байх үүрэг хариуцлагууд орно.

Аудиторын хүлээх хариуцлага

Бидний үүрэг хариуцлага бол хийсэн аудитдаа үндэслэн эдгээр санхүүгийн тайлангуудын талаар хараат бус дүгнэлт өгөх явдал юм. Бид аудитаа Аудитын олон улсын стандартын дагуу гүйцэтгэв. Энэхүү стандартаар санхүүгийн тайлангууд нь материаллаг зөрчилтэй илэрхийлэгдээгүй гэдэг үндэслэлтэй магадлагаа олж авахын тулд аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг шаарддаг.

Аудитын ажилд санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд, тэдгээрийн нэмэлт тодруулгуудын талаар аудитын нотлох зүйл олж авах түүврийн горимыг гүйцэтгэх ажил багтана. Сонгон авах горимуудад алдаа болон залилангийн улмаас санхүүгийн тайлан буруу илэрхийлэгдэж болох эрсдэлийн үнэлгээг багтаасан аудиторын мэргэжлийн үнэээмжүүдэс хамаарна. Тэдгээр эрсдэлийн үнэлгээг хийхдээ аудитор нь банкны дотоод хяналтын үр нөлөөтэй байдлыг харгалзаж үздэг ба энэ талаар дүгнэлт гаргах зорилгоор биш, зөвхөн тухайн нөхцөлд зохистой аудитын горимуудыг тодорхойлоход чиглэдэг. Мөн аудитын ажилд удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллууд болон баримталсан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг үнэлэх ажлууд багтана.

Бидний хийж гүйцэтгэсэн аудит нь энэхүү гаргасан дүгнэлтэд зохистой үндэслэл болно гэдэгт итгэлтэй байна.

Дүгнэлт

Бидний дүгнэлтээр, “Төрийн банк” ХХК-ийн 2010 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх санхүүгийн байдал ба уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн үйл ажиллагааны үр дүн, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээ нь Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт болон Монголбанкнаас баталсан заавар, журмын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлэгдсэн байна.

Хүндэтгэсэн,

ЕРӨНХИЙ ЗАХИРАЛ

Б.ОСОРГАРАВ

БАЛАНС

2010 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар

(мянган төгрөгөөр)

	Тодруулга	2010.12.31	2009.12.31
АКТИВ			
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	3	21,642,353	12,957,277
Санхүүгийн хөрөнгө оруулалт	4	81,921,986	235,328
Зээл ба урьдчилгаа	5	61,751,744	49,857,741
Үндсэн хөрөнгө (цэвэр)	6	11,591,947	12,371,936
Биет бус хөрөнгө	7	1,035,309	41,637
Бусад хөрөнгө	8	2,253,707	62,510,394
НИЙТ АКТИВ		180,197,046	137,974,313
ПАССИВ			
Харилцах, хадгаламж	9	129,394,708	87,005,313
Бусад банк, санхүүгийн байгууллагын харилцах, хадгаламж	10	5,068,874	8,604,642
Бусад эх үүсвэр	11	12,101,538	14,830,451
Бусад өр төлбөр	12	5,077,872	116,747
НИЙТ ПАССИВ		151,642,992	110,557,153
ӨӨРИЙН ХӨРӨНГӨ			
Дүрмийн сан	13	28,000,000	28,000,000
Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал)		554,054	(582,840)
НИЙТ ӨӨРИЙН ХӨРӨНГӨ		28,554,054	27,417,160
НИЙТ ПАССИВ БА ӨӨРИЙН ХӨРӨНГӨ		180,197,046	137,974,313

Нэмэлт тодруулгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

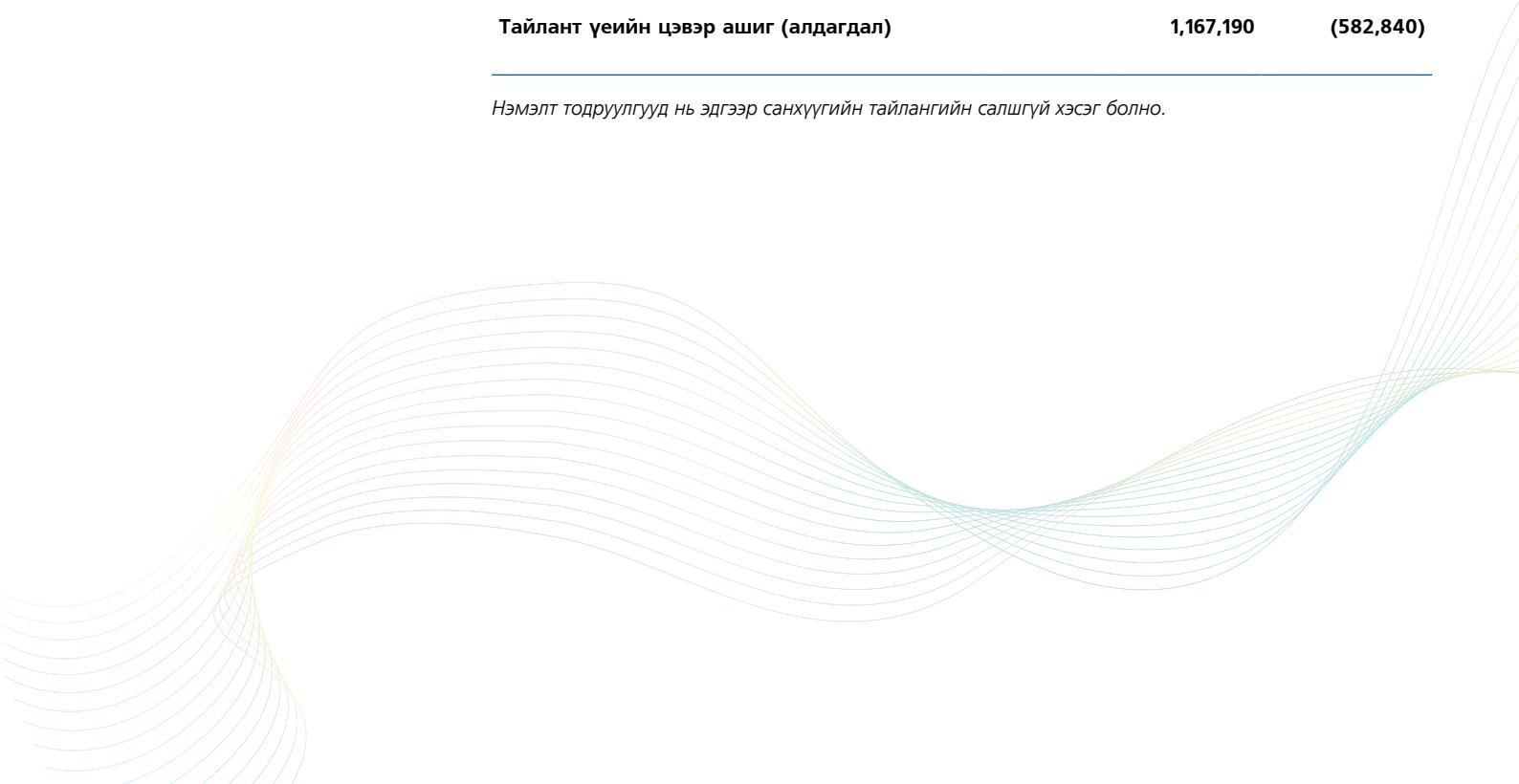
ОРЛОГО, ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

2010 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болсон жилийн хувьд

(мянган төгрөгөөр)

	Тодруулга	2010.12.31	2009.12.31
Хүү болон түүнтэй адилтгах орлого	14	15,176,661	1,124,662
Хүү болон түүнтэй адилтгах зардал	15	10,983,303	1,021,009
Цэвэр хүүгийн орлого		4,193,358	103,653
Хураамж ба шимтгэлийн орлого	16	1,004,836	34,287
Хураамж ба шимтгэлийн зардал	17	55,081	12,577
Хураамж ба шимтгэлийн цэвэр орлого		949,755	21,710
Гадаад валютын арилжааны цэвэр орлого (зардал)	18	1,636,075	(24,317)
Үйл ажиллагааны бусад орлого	19	1,364,106	384,781
Үйл ажиллагааны орлого		8,143,294	485,827
Үйл ажиллагааны бусад зардал	20	5,689,644	514,935
Болзошгүй эрсдэлийн сан байгуулахаас өмнөх үйл ажиллагааны ашиг (алдагдал)		2,453,650	(29,108)
Болзошгүй эрсдэлийн сангийн зардал	21	1,286,460	553,732
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)		1,167,190	(582,840)
Орлогын албан татварын зардал		-	-
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)		1,167,190	(582,840)

Нэмэлт тодруулгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

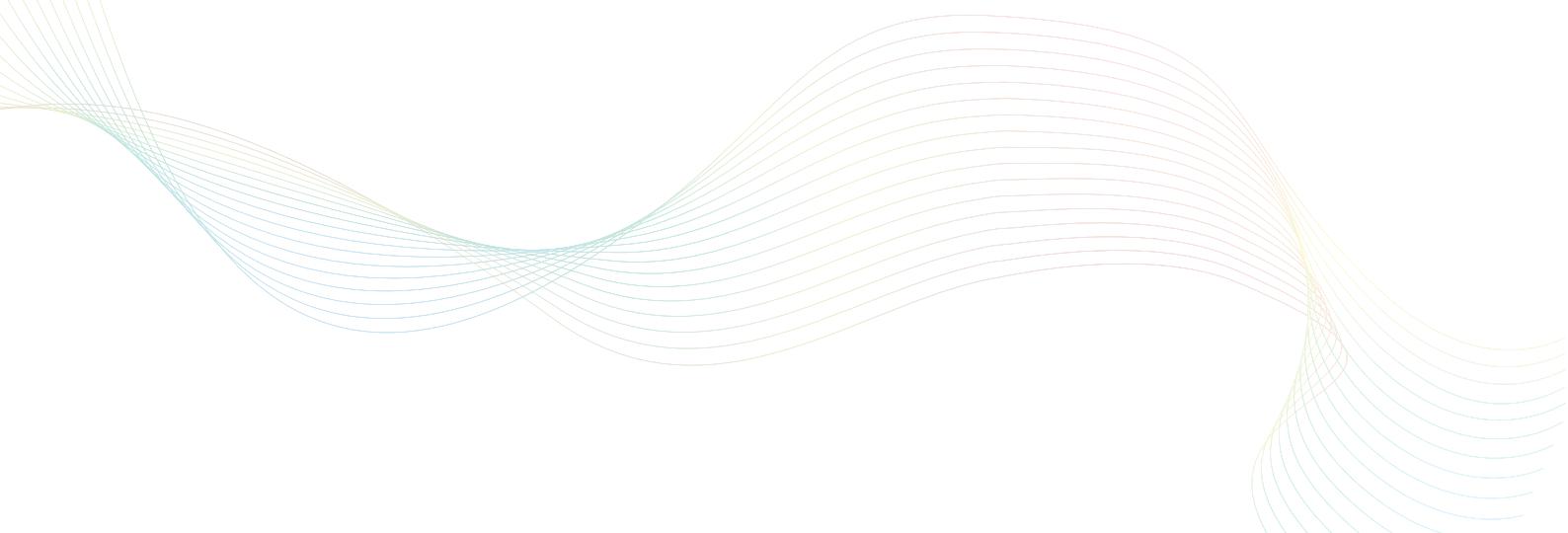
ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

2010 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болсон жилийн хувьд

(мянган төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Дүрмийн сан	Дахин үнэлгээний нөөц	Бусад нөөц	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2009 оны 11 дүгээр сарын 23-наарх үлдэгдэл	8,000,000	-	-	-	8,000,000
Бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					-
Залруулсан үлдэгдэл					-
Дахин үнэлгээний өөрчлөлт					-
Урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт					-
Валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					-
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөгдөөгүй цэвэр олз, гарз					-
Тайлант үеийн цэвэр ашиг				(582,840)	(582,840)
Хуваарилсан ногдол ашиг					-
Дүрмийн сангийн өсөлт	20,000,000				20,000,000
2009 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх үлдэгдэл	28,000,000	-	-	(582,840)	27,417,160
Бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт, тохируулга, залруулга				30,296	30,296
Залруулсан үлдэгдэл				(613,136)	(613,136)
Дахин үнэлгээний өөрчлөлт					-
Валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					-
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөгдөөгүй цэвэр олз, гарз					-
Тайлант үеийн цэвэр ашиг				1,167,190	1,167,190
Дүрмийн сангийн өсөлт					-
2010 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх үлдэгдэл	28,000,000	-	-	554,054	28,554,054

Нэмэлт тодруулгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

МОНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

2010 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болсон жилийн хувьд

(мянган төгрөгөөр)

ҮЗҮҮЛЭЛТ	ДҮН	
	ХЭСГИЙН	БУЛГИЙН
1. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МОНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1.0 Орлогын татварын өмнөх цэвэр ашиг /алдагдал/	1,167,190	
А. Тохируулах бичилт:	(344,206)	
1/ Элэгдэл, хорогдлын зардал (+)	883,202	
2/ Болзошгүй эрсдэл, хасагдуулгын зардал (+)	1,286,460	
3/ Хүүгийн орлого (-)	(13,957,698)	
4/ Хүүгийн зардал (+)	10,983,298	
5/ YX, урт хугацаат ХО-т худалдсны олз (-), гарз (+)		
6/ Тайлант хугацааны ашигт хийсэн залруулгын нөлөөлөл	454,707	
7/ Өмнөх үеийн ашигт хийсэн залруулгын нөлөөлөл	5,825	
Б. Ажлын капиталын өөрчлөлийн өмнөх үндсэн үйл ажиллагааны ашиг		822,984
В.1. Үйл ажиллагааны хөрөнгийн өөрчлөлт	(32,290,458)	
1.1/ Зээлийн багцын цэвэр өсөлт (-), бууралт (+)	(7,808,384)	
1.2/ Богино хугацаат ХО-н цэвэр өсөлт (-), бууралт (+)	(81,686,658)	
1.3/ Өмчлөх бусад хөрөнгийн цэвэр өсөлт (-), бууралт (+)	-	
1.4/ Бусад хөрөнгийн цэвэр өсөлт (-), бууралт (+)	57,204,584	
В.2 Үйл ажиллагааны өр төлбөрийн өөрчлөлт	41,962,920	
2.1/ Харилцах, хадгаламжийн цэвэр өсөлт (+), бууралт (-)	45,255,052	
2.2/ Банк бус нэгжээс татсан бусад эх үүсвэрийн өсөлт (+), бууралт (-)	(2,764,689)	
2.3/ Бусад банк, санхүүгийн байгууллагаас татсан эх үүсвэрийн өсөлт (+) бууралт (-)	(2,559,485)	
2.4/ Бусад өр төлбөрийн өсөлт (+) бууралт (-)	2,032,042	
Г. Үндсэн үйл ажиллагаанаас бий болсон мөнгө		10,495,446
Д. Бусад тохируулга	(828,746)	
1/ Авсан хүү (+)	12,318,833	
2/ Төлсөн хүү (-)	(11,326,554)	
3/ Орлогын татварын төлөлт (-)	-	
4/ Эрсдэлийн сангаас хаасан зээл, авлага (-)		
5/ Үнэлгээний хасагдуулгын буцаалт (-)	(1,821,025)	
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МОНГӨН ГҮЙЛГЭЭ(Г+Д)		9,666,700
2. ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МОНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1. Худалдаж авсан урт хугацаат хөрөнгө оруулалт (-)	-	
2. Худалдаж авсан үндсэн хөрөнгө (-)	(981,624)	
3. Худалдсан урт хугацаат хөрөнгө оруулалт (+)		
4. Худалдсан үндсэн хөрөнгө (+)	-	
6. Хараат компани худалдан авахад гарсан мөнгө (-), худалдахад орсон мөнгө (+)		
7. Ногдол ашгийн орлого (+)		
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МОНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		(981,624)
3. САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МОНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1. Гаргасан хувьцаа (+)	-	
2. Мөнгөөр эргүүлж худалдаж авсан хувьцаа (-)		
3. Авсан урт хугацаат зээл, эх үүсвэр (+)		
4. Төлсөн урт хугацаат зээл, эх үүсвэр (-)		
5. Өмчийн бусад өсөлт (+), бууралт (-)		
6. Төлсөн ногдол ашиг (-)	-	
САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МОНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		-
БҮХ ЦЭВЭР МОНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		8,685,076
МӨНГӨ ТҮҮНТЭЙ АДИЛГАХ ХӨРӨНГИЙН ЭХНИЙ ҮЛДЭГДЭЛ		12,957,277
МӨНГӨ ТҮҮНТЭЙ АДИЛГАХ ХӨРӨНГИЙН ЭЦСИЙН ҮЛДЭГДЭЛ		21,642,353

Нэмэлт тодруулгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

Тодруулга 2. Нягтлан бodoх бүртгэлийн үндсэн бодлого

2.1 Санхүүгийн тайлагналын суурь

Банк нь санхүүгийн тайлангаа Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт (СТОУС), түүнд нийцүүлэн Монголбанкнаас баталсан Банкны нягтлан бodoх бүртгэлийн заавар, журмын дагуу түүхэн өргийн зарчмаар, аккруэл суурин дагуу бэлтгэсэн байна.

Банкны бүхий л мөнгөн гүйлгээ нь бэлэн мөнгөний тайланд тусгагдсан ба банкны үйл ажиллагааны талаар Тодруулга 1-д тэмдэглэсэн.

Банк нь нягтлан бodoх бүртгэлээ Монгол төгрөгөөр хөтөлдөг ба нягтлан бodoх бүртгэлийн үйл ажиллагаа нь Монгол Улсын Нягтлан бodoх бүртгэлийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль, тогтоомжийн дагуу явагдаж байна.

2.2 Санхүүгийн тайланг бэлтгэсэн байдал

Тус банкны санхүүгийн тайлангууд (Баланс, Орлого үр дүнгийн тайлан, Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, Мөнгөн гүйлгээний тайлан) нь Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2003 оны 10 сарын 30-ны өдрийн "Нягтлан бodoх бүртгэлийн багц материалыг батлах тухай" 549 тоот тушаалаар батлагдсан зааврын 3-р хавсралт, санхүүгийн тайлангийн нэмэлт тодруулгуд нь мөн энэхүү зааврын 5-р хавсралтын дагуу бэлтгэгдсэн байна.

2.3 Нягтлан бodoх бүртгэлийн гол бодлогууд

Тус банк нь Нягтлан бodoх бүртгэлдээ дараах бүртгэлийн бодлогуудыг баримталдаг.

1) Хүүгийн орлого, зардал

Хүү олгох санхүүгийн хэрэгслүүдийн хүүгийн орлого, зардлыг нягтлан бodoх бүртгэлийн аккруэл суурин дагуу, үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан орлого үр дүнгийн тайландаа хугацааны хүүгийн орлого болон хүүгийн зардлаар хүлээн зөвшөөрнө. Зээлийн хэрэгслийн хүүгийн төлбөр нь 90 хоногоос дээш хугацаа хэтэрвэл хүүгийн орлогын хүлээн зөвшөөрөлтийг зогсоноо. Зогсоосноос хойш хүүгийн орлогыг тэнцлийн гадуур бүртгэх ба тэнцлийн гадуур бүртгэсэн хүүгийн авлага төлөгдвэл хүүгийн орлогыг мөнгөн суuriар бүртгэнэ.

2) Хураамж ба шимтгэлийн орлого

Банкны хураамж шимтгэлийн орлого нь ихэвчлэн картын үйлчилгээ, мөнгөн гүйвуулга, дансны шимтгэл, гүйлгээний шимтгэл болон бусад төрлийн хураамж, шимтгэлүүдээс бүрдэх бөгөөд тэдгээрийг үйлчилгээ үзүүлсэн үед, зарим төрлийн хураамж, шимтгэлийн орлогыг үйлчилгээ үзүүлсэний дараа аккруэл суuriар бүртгэнэ.

Удирдлагатай холбоотой зөвлөх үйлчилгээний шимтгэлийг холбогдох үйлчилгээний гэрээний үндсэн дээр, хөрөнгө оруулалтын эх үүсвэртэй холбоотой активын удирдлагын шимтгэл хураамжийг үйлчилгээ үзүүлэх хугацаанд тохируулан хүлээн зөвшөөрнө.

Аливаа гүйцэтгэлтэй холбоотой шимтгэлийн орлогыг гүйцэтгэлийн шалгур хангасан нөхцөлд хүлээн зөвшөөрнө.

3) Гадаад валютаарх ажил гүйлгээ

Гадаад валютаар гарсан ажил гүйлгээг ажил гүйлгээ гарсан өдрийн гадаад валют болон суурь валютын хоорондох валютын ханшийг ашиглаж, гадаад валютын дүнг суурь валютад хөрвүүлэн анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөр бүртгэдэг.

Гадаад валютаар бүртгэгдсэн мөнгөн хөрөнгө ба өр төлбөрүүдийг тайлан тэнцлийн өдрийн ханшаар хөрвүүлнэ.

Хөрвүүлэлтээс үүдсэн ханшийн зөрүүг дэлгэрэнгүй орлогын тайландаа бүртгэнэ. Бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлангийн үзүүлэлтүүдэд хамаарлтай гадаад валютаарх ашиг, алдагдлыг дэлгэрэнгүй орлогын тайландаа бусад орлогын хэлбэрээр толилуулна.

Түүхэн өртөг нь гадаад валютаар хэмжигдэх мөнгөн бус зүйлүүдийг гүйлгээ гарсан өдрийн ханшаар хөрвүүлнэ.

4) Тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчим

Санхүүгийн тайлангууд нь тасралтгүй үйл ажиллагааны талаарх төсөөлөл нь үр дүн нь тодорхойгүй байгаа ирээдүйд болж болох үйл явцад суурилсан байна.

5) Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө нь бэлэн мөнгө болон бусад банк, санхүүгийн байгууллагуудад байршуулсан харилцах, хадгаламж, богино хугацаат сангуудаас бүрдэнэ.

Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийг нэрлэсэн үнээр нь бүртгэдэг. Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн хөрөнгийг тухайн үеийн Монголбанкнаас зарласан албан ханшаар төгрөгт шилжүүлж бүртгэдэг.

6) Худалдах, худалдан авах хэлцлүүд

Дахин худалдан авах нөхцөлтэйгээр үнэт цаас худалдсан тохиолдолд (репо үнэт цаас), хэрэв хүлээн авагч нь гэрээгээр барьцаа хөрөнгийг борлуулах, барьцаанд тавих эрхтэй бол нөгөө талаас банк болон харилцагчаас татсан эх үүсвэрт гэрээний нөгөө тал хариуцлага хүлээсэн бол санхүүгийн тайландаа борлуулахад бэлэн хөрөнгө эсвэл дуусгавар хугацаа хүртэл эзэмших хөрөнгө гэж тусгах ба холбогдох өр төлбөрийг банк санхүүгийн байгууллагад төлөх өр төлбөрийн дүнд оруулан эсвэл аль тохиомжтой байдлаар ангилж бүртгэнэ. Түүнчлэн, үнэт цаасыг дахин борлуулах үүрэгтэй худалдаж авсан тохиолдолд (репо үнэт цаасны эсрэг) бусад банк, харилцагчад олгосон зээл, урьдчилгаа хэлбэрээр бүртгэнэ. Ийнхүү худалдан борлуулах, эргэж худалдан авах үнийг бүртгэхдээ тухайн хэлцлийн үр дүнд үр ашигт хүүний аргыг ашиглан хүүг хуримтлуулан бүртгэнэ.

7) Санхүүгийн хэрэгслүүд

Санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрөх

Банк нь санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрөө уг хэрэглүүрийн гэрээний нөхцлийн нэг хэсэг болсон тохиолдолд хүлээн зөвшөөрнө.

- Хөрөнгө, өр төлбөртэй холбогдсон бүх эрсдэл ба өгөөж нь банкинд бодитойгоор шилжүүлэгдсэн.
- Банк нь санхүүгийн хөрөнгийн өртөг буюу цэвэр үнэ цэнэ, гарсан өр төлбөрийн дүн нь бодитойгоор хэмжигдэх бололцоотой байх

Ангилал

Банк нь санхүүгийн хөрөнгийг бодит үнийн өөрчлөлт нь орлого, зарлагын дансанд бүртгэгдэх хөрөнгө

i) Бодит үнийн өсөлт, бууралт нь орлого, зарлагын дансанд бүртгэгдэх хөрөнгө

- **Арилжаалах зорилгоор эзэмшиж буй санхүүгийн хөрөнгө** - Эдгээр санхүүгийн хөрөнгүүд нь үнийн богино хугацааны хэлбэлзэл буюу дилерийн гүйлгээнээс ашиг олох үндсэн зорилготой олж эзэмшиэн, гаргасан хөрөнгө юм. Үндсэн тодорхой дериватив гэрээнүүдийг хамруулах бөгөөд эдгээрийг ханшийн зөрүүгээс ашиг олж болох үр дүнтэй хэрэгсэл гэж тодорхойлохгүй. Эдгээр санхүүгийн хэрэглүүдийг анх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөх бөгөөд гүйлгээний зардлыг орлого, үр дүнгийн тайландаа тусгана. Бодит үнийн өөрчлөлтөөс бий болсон ашиг, алдагдлыг орлого, үр дүнгийн тайландаа арилжаалах зорилгоор эзэмшиж байгаа хөрөнгийн цэвэр ашиг алдагдал гэж тайлагнаа.

- Бодит үнийн өсөлт, бууралт нь орлого, зарлагын дансанд бүртгэгдэх санхүүгийн хөрөнгө

Баланс дахь бодит үнэ цэнээр тооцсон санхүүгийн хөрөнгүүдийг "Бодит үнэ цэнээр тооцсон санхүүгийн хөрөнгө" гэж хүлээн зөвшөөрнө. Бодит үнийн өсөлт бууралт нь орлого, зарлагын дансанд бүртгэгдэх хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг

"Бодит үнэ цэнээр тооцсон санхүүгийн хэрэгслийн цэвэр ашиг" гэж хүлээн зөвшөөрнө.

ii) Зээл ба авлага-Бусад банкуудад байршуулсан харилцах, хадгаламж болон харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа, авлага нь идэвхитэй зах зээл дээр бүртгэлгүй, тогтмол эсвэл тодорхойлох боломжтой төлбөрүүдтэй үсмэл бус санхүүгийн хэрэгслүүд юм. Банк нь үүссэн авлагыг дараа нь худалдан борлуулах ямар нэгэн зорилготгыгээр зээлдэгчид олгох үед "Зээл ба авлага" бий болно. Зээл ба авлагыг анх бодит үнэ цэнээр нь хүлээн зөвшөөрөх ба үр ашигт хүүний аргачлалыг ашиглан хорогдуулсан өргтөөр хэмжинэ.

iii) Дуусгавар хугацаа хүртэл эзэмших санхүүгийн хөрөнгө-

Банк дуусгавар хугацаа хүртэл эзэмших чадвартай ба ээрэг хандлагатай үед төлбөр нь тогтмол эсвэл тодорхойлох боломжтой бөгөөд тогтсон дуусгавар хугацаа бүхий үсмэл бус санхүүгийн хөрөнгүүдийг (бонд)"Дуусгавар хугацаа хүртэл эзэмших санхүүгийн хөрөнгө" гэж ангилна. Эдгэрэс санхүүгийн хөрөнгийг анх бодит үнэ цэнээр нь хүлээн зөвшөөрөхдөө шууд болон өсөн нэмэгдэх гүйлгээний зардлуудыг оруулан тооцож, үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан хорогдуулсан өргтийг тооцдог.

iv) "Борлуулахад бэлэн байгаа" санхүүгийн хөрөнгө- Борлуулах зориулалттай эсвэл өмнөх турван ангилалын аль нэгэнд багтаагүй, тогтсон дуусгавар болох хугацаагүй, төлбөрийн чадварыг хангахын тулд эсвэл хүү болон валзотын ханш, эзэмшигчдийн өмчид гарахаа өөрчлөлтөөс шалтгаалж борлуулах боломжтой байх үсмэл бус санхүүгийн хэрэгслүүд ордог. Анх хүлээн зөвшөөрөхдөө гүйлгээтэй холбоотой аливаа зардлуудыг хамруулах ба бодит үнэ цэнээр нь хүлээн зөвшөөрнө. Дахин хэмжилтийн үр дүнд үүссэн бодит бус ашиг, алдагдлыг өөрийн хөрөнгөөр шууд хүлээн зөвшөөрдөг. Хөрөнгө оруулалтыг борлуулахад өмнө хүлээн зөвшөөрсөн хуримтлагдсан ашиг эсвэл алдагдлыг дэлгэрэнгүй орлогын тайланд "Бусад үйл ажиллагааны орлого" эсвэл "Бусад үйл ажиллагааны зардал"-аар хүлээн зөвшөөрнө.

v) Бодит үнийн өөрчлөлт нь орлого, зарлагын дансанд бүртгэгддэг үсмэл санхүүгийн хэрэглүүрүүд- Үсмэл санхүүгийн хэрэглүүрт кросс валютын своп, валютын ханшны форвард гэрээ хэллүүлд, гадаад валютын опцион зэрэг багтана.

Үсмэл санхүүгийн хэрэгслүүдийг бодит үнэ цэнээр нь бүртгэдэг ба бодит үнэ цэнэ нь зөрөг байгаа үед хөрөнгө, харин сөрөг байгаа үед өр төлбөр гэж бүртгэнэ.

Арилжаалах зорилгоор эзэмшиж буй үсмэл санхүүгийн хэрэглүүрүүдийн бодит үнийн өөрчлөлтийг "Арилжааны цэвэр орлого" гэж бүртгэнэ. Авсан хөрвөх бондод агуулагдсан хөрвөх опцион гэх мэт өөр бусад санхүүгийн хэрэглүүрүүдэд агуулагдсан үсмэл санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг салгаж авч үзэх ёстой ба агуулагдсан болон агуулагч гэрээнүүдийн эдийн засгийн үзүүлэлтүүд болон эрсдэлүүд нь нягт хамааралгүй, мөн агуулагч гэрээ нь "Арилжаалах зорилгоор эзэмшиж буй" эсвэл "Бодит үнийн өөрчлөлт нь орлого, зарлагын дансанд бүртгэдэх" гэсэн ангилалд бүртгэдэгүй бол тэдгээрийг бодит үнээр нь бүртгэнэ. Агуулагч гэрээнээс нь салгасан үсмэл санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг арилжааны багц дахь бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтөөр нь бүртгэх ба уг өөрчлөлтийг дэлгэрэнгүй орлогын тайланд бүртгэнэ.

Анхны хэмжилт ба үнэлгээ

Санхүүгийн хөрөнгө буюу санхүүгийн өр төлбөрийг анх хүлээн зөвшөөрөхдөө банк нь түүнийг өргтөөр хэмжих ба энэ нь өгсөн (хөрөнгийн хувьд) эсвэл авсан (өр төлбөрийн хувьд) нөхөн төлбөрийн бодит үнэ байна. Арилжаалах зориулалттай санхүүгийн хөрөнгө буюу өр төлбөрөөс бусад тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийг худалдан авах болон санхүүгийн өр төлбөр гаргахтай холбоотой ажил гүйлгээний зардал нь бүх санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийн анхны хэмжилтэд багтана.

Бодит үнэ цэнийн тооцоолол

Идэвхитэй зах зээл дээр арилжаалж байгаа санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн бодит үнэ нь зах зээлийн болон дилериийн (урт позицийн хувьд нийлүүлэлтийн үнэ, богино позицийн хувьд эрэлтийн үнэ) жишиг ханш дээр үндэслэнэ. Тухайн жишиг үнэ нь хөрөнгийн бирж, дилер, брокер, банк санхүүгийн зах зээл, үнэ

тогоогч байгууллага, зохицуулах байгууллагын тогтоосон үнэд суурисан бөгөөд эдгээр үнэ нь зах зээл дээр тогтмол хийдэж байгаа арилжааны гүйлгээний гүйлгээг илэрхийлсэн бол санхүүгийн хэрэгслийг идэвхитэй зах зээлийн үнээр илэрхийлсэн санхүүгийн хэрэгсэл гэнэ. Хэрэв дээрх шаардлагыг хангахгүй бол зах зээлийг идэвхигүй гэж тооцно.

Гадаад валютын форвард хэлцлийн бодит үнийг тухайн үеийн форвард арилжааны ханшид суурilan тооцно.

Зах зээлийн идэвхигүй өөрийн хөрөнгийн хэрэгслүүдийн бодит үнэ цэнийг үнэн зөв тодорхойлж чадахгүй тохиолдолд уг хэрэгслүүдийн үнэ цэнийн бууралтыг хасж тооцсон өргтөөр бүртгэнэ.

Зээл урьдчилгаа, харилцагчид, бусад банкинд байршуулсан эх үүсвэрийн бодит үнэ цэнийг гэрээгээр тохирсон бэлэн мэнгөний урсгал, зээлийн чанар, хөрвөх чадвар болон зардлыг тооцоолсны үндсэнд өнөөгийн үнэ цэнийн загварыг ашиглан тодорхойлно.

Санхүүгийн өр төлбөр

Банкны санхүүгийн өр төлбөрт бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь орлого зардлын дансанд бүртгэгдэх санхүүгийн өр төлбөрүүд (арилжаалах зорилгоор эзэмшиж буй санхүүгийн өр төлбөрүүд болон бодит үнээр хүлээн зөвшөөрөгдөх өр төлбөрүүд), хорогдуулсан өргтөөр хэмжигдэх өр төлбөрүүд болон хамгаалалтын зорилго бүхий үсмэл санхүүгийн хэрэгслүүд орно. Санхүүгийн өр төлбөрийг төлөхөөс чөлөөлгэдсэн, өр төлбөр цуцлагдсан эсвэл хугацаа дууссан бол үл хүлээн зөвшөөрнө.

Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь орлого зардлын дансанд бүртгэгдэх санхүүгийн өр төлбөрүүд 2 ангилалд хуваагдана.

- Арилжаалах зорилгоор эзэмшиж байгаа гэж ангилагдсан санхүүгийн өр төлбөрүүд
- Анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөр бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь орлого зардлын дансанд бүртгэгдэх санхүүгийн өр төлбөрүүд

Богино хугацаанд худалдах болон эргүүлэн худалдан авах зорилготойгоор эзэмшиж байгаа эсвэл богино хугацаанд ашиг олох нь тодорхой байгаа санхүүгийн хэрэгслийн багцын нэг хэсэг бол энэ нь арилжаалах зорилгоор эзэмшиж байгаа санхүүгийн өр төлбөрт ангилагдана. Арилжаалах зорилгоор эзэмшиж байгаа санхүүгийн өр төлбөрүүд гэж ангилагдсан санхүүгийн хэрэгслүүдийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтөөс үсэн бий болсон олз, гарыг орлого үр дүнгийн тайланд арилжаалах зорилгоор эзэмшиж байгаа санхүүгийн өр төлбөрийн цэвэр олз эсвэл гарз дансанд бүртгэн тайлгагнаа.

Банк нь тодорхой өрийн үнэт цаасуудыг анх хүлээн зөвшөөрөхдөө бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг орлого зардлын дансанд (бодит үнэ цэнийн хувилбар) бүртгэгдэх санхүүгийн өр төлбөрүүд гэж ангилалд бөгөөд дараагийн тайлант хугацаанд дахин өөрчлөх боломжгүй.

Бодит үнэ цэнээр тооцсон Санхүүгийн өр төлбөрүүдийг санхүүгийн тайланд "бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрсөн санхүүгийн өр төлбөрүүд" гэж хүлээн зөвшөөрнө.

Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Банк нь санхүүгийн хөрөнгө эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгүүд үнэ цэнийн бууралтад орсыг нотлох бодит нотолгоо байгаа эсхийг өдөр тутам үнэлж үнэ. Хэрэв хөрөнгийг анхлан хүлээн зөвшөөрсний дараа нэг буюу түнээс олон удаа үнэ цэнийн бууралтын бодит нотолгоо бий болсон ба энэ бууралт нь санхүүгийн хөрөнгө эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгийн бодитойгоор тооцоолох боломжтой ирээдүйн мэнгэн урсгалд нөлөөлж байгаа үед санхүүгийн хөрөнгийг эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгийг үнэ цэнийн бууралтад орсон гэж үнэ.

Үнэ цэнийн бууралтын нотолгоонд зээлдэгч эсвэл бүлэг зээлдэгчид нь санхүүгийн томоохон хүндрэлд орсон, зээлийн хүү болон үндсэн төлбөр зөрчилд орсон, дампуураа эсвэл санхүүгийн өөр бусад дахин зохион байгуулалтанд орох магадлалтай болсон, зөрчилтэй холбоотой эдийн засгийн нөхцөл байдалд гарсан өөрчлөлт гэх мэт тооцоолсон ирээдүйн мэнгэн урсгалд хэмжих болохуйц бууралтад байгааг харуулсан бодит өгөгдөл бий болох зэрэг орно.

Банк нь үнэ цэнийн бууралтын бодит нотолгоо байгаа эсэхийг тодорхойлоходоо дараах шалгууруудыг авч үзнэ. Үүнд:

- Зээлдэгч эсвэл бүлэг зээлдэгчид нь санхүүгийн томоохон хүндрэлд орсон,
- Зээлийн үндсэн төлбөр болон хүүгээ барагдуулахгүй буюу график зэрчил үүсгэсэн,
- Зээлдүүлэгч нь зээлдэгчийн санхүүгийн хүндрэлийн улмаас хууль зүйн болон эдийн засгийн шалтгаанаар зээлдэгчид буулт хийх,
- Зээлдэгч дамжуурах эсвэл санхүүгийн хувьд дахин зохион байгуулалтад орох магадлал үүссэн
- Санхүүгийн хүндрэлээс үүдэн санхүүгийн хөрөнгийн зах зээл дээрх тухайн санхүүгийн хэрэгслийг идэвхитэй ашиглахаа больсон,
- Хэдийгээр доор дурьдсаны дагуу тухайн санхүүгийн хөрөнгийн багц дахь нэг хөрөнгийн хувьд үнэ цэнийн бууралт ажиглагдахгүй хэр нь анх хүлээн зөвшөөрснөөс хойшхи санхүүгийн хөрөнгийн багцын ирээдүйд төлөвлөсөн мөнгөн ургал мэдэгдэхүйц бууралтыг илтгэх үзүүлэлт ажиглагдсан, Үүнд: багц дахь зээлдэгчийн төлбөрийн хуваарьт өөрчлөлт гарсан, багц дахь хөрөнгөд эргэн төлөлтийн зэрчил үүсхэд үндэсний болон эдийн засгийн нөхцөл байдал нөлөөлсэн.

8) Зээл ба урьдчилгаа

Зээлийг аж ахуйн нэгж, иргэдэд олгосон зээлийн дүнгээс зээлийн эрсдэлийн санг хассан бодит дүнгээр санхүүгийн тайланд илэрхийлдэг. Зээлийн зүйл ангид санхүүгийн түрээсийн авлага, картын зээлийг мөн хамруулна.

Гадаад валютаар олгосон зээлийг Монголбанкаас зарласан ханшаар тооцож төгрөгт хөрвүүлэн ханшийн хэлбэлзлээс гарах зөрүүг орлого, үр дүнгийн тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

Банк нь зээл ба урьдчилгааны санг Монголбанкны холбогдох журамын дагуу хугацаа чанарын ангиллаар ангилахаас гадна НББОУС 39-ийн дагуу зээл ба урьдчилгааны бүртгэлийн дүн ба үр ашигт хүүгийн хувиар бууруулан, ирээдүйн мөнгөн ургалын өнөөгийн үнэ цэнэ хоёрын зөрүүгээр үнэ цэнийн бууралтыг тооцоолон хүлээн зөвшөөрдөг.

9) Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийг анхны өртгөөр нь бүртгэнэ.

Хүлээн зөвшөөрсний дараа үндсэн хөрөнгийн хуримтлагдсан элэгдэл болон үнэлгээний бууралтыг хассан өртгөөр илэрхийлдэг. Үндсэн хөрөнгийн анхны өртөг нь худалдан авсан үнэ, импортын татвар, тухайн хөрөнгийг зориулалтын байршил, нөхцөлд ашиглалтанд оруулахтай холбогдсон бусад зардаас бүрдэнэ.

Хөрөнгийг ашиглалтанд оруулсан үеэс хоиш гарсан зардуудыг тухайн хөрөнгийг ашигласнаас бий болохоор хүлэгдэж буй эдийн засгийн өгөөжийг нэмэгдүүлж байгаа эсэхийг харгалzan үзэж, тайлант үеийн зардал болон хөрөнгийн нэмэлт өртөг болгон капиталжуулах эсэхийг нь тодорхойлдог.

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг үндсэн хөрөнгийн төрөл бүрээр ашиглалтын жилийг үндэслэн шулуун шугамын аргаар байгуулдаг. Үндсэн хөрөнгийн ашиглах хугацааг дараах байдлаар тогтоож, байгуулсан элэгдлийг элэгдлийн зардаар бүртгэдэг.

Хөрөнгийн ангилал

Барилга байгууламж	25-40
Түрээсийн хөрөнгийг засварлах	25
Түрээс хугацаа 25 жилээс бага бол	түрээсийн хугацаа
Тавилга эд хогшил	10
Компьютер	3-5
Тээврийн хэрэгсэл	3-8
Бусад хөрөнгө	10

10) Биет бус хөрөнгө

Биет бус хөрөнгөд бизнесийн нэгдлээс бий болсон биет бус

хөрөнгийн зүйл, компьютерийн програм хангамж болон бусад биет бус хөрөнгөөс бүрдсэн тусад нь тодорхойлж болохуйц зүйлсээс бүрддэг. Тусад нь олж авсан биет бус хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрөхдөө өртгөөр нь бүртгэдэг. Биет бус хөрөнгийг түүнд тооцсон хорогдуулгыг хассан цэвэр дүнгээр санхүүгийн тайланд илэрхийлдэг.

Биет бус хөрөнгийг ашиглагдах хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар хорогдуулна. Биет бус хөрөнгийг ашиглах хугацааг дараах байдлаар тогтоож, байгуулсан хорогдуулалтыг хорогдуулалтын зардлаар бүртгэдэг.

Хөрөнгийн ангилал

Ашиглагдах жил

Хязгаарлагдмал хугацаатай биет бус хөрөнгө	ашиглалтын хугацааны
Компьютерийн програм хангамжийн лиценз	4-25

Бусад биет бус хөрөнгүүд

Хязгаарлагдмал хугацаагүй биет бус хөрөнгө хорогдуулахгүй

Үндсэн хөрөнгө, биет бус хөрөнгийг данснаас хасахдаа үлдэгдэл өртгийн дүнгээр, худалдан борлуулах үед хөрөнгийн үлдэгдэл өртөг, худалсан үнийн зөрүүгээр хөрөнгө дансаас хассан болон худалдан борлуулсны олз, гарзыг хүлээн зөвшөөрдөг.

11) Бусад актив

Бусад актив дансанд хуримтлуулж тооцсон зээл, үнэт цаас болон бусад хүүгийн авлага, урьдчилж төлсөн зардал, дараа тайллангийн авлага, материал, хангамжийн зүйл зэргийг хамруулан бүртгэдэг.

12) Харилцах, хадгаламж

Хүлээн авсан харилцах ба хадгаламжийг мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн нэрлэсэн үнээр үнэлж бүртгэдэг. Гадаад валютаар байршуулсан харилцах, хадгаламжийг тухайн үед Монгол банкаас зарласан хаалтын ханшаар төгрөгт хөрвүүлж бүртгэдэг.

13) Өөрийн хөрөнгө

Энгийн хувьцаа, дахин үнэлгээний нэмэгдэл, хуримтлагдсан ашиг алдагдал, нөөц сангүүдьг өөрийн хөрөнгөд ангилах бөгөөд ногдол ашигийг зарласан үед нь өөрийн хөрөнгөд өөрчлөлтөөр бүртгэнэ. Өөрийн хөрөнгийг нэрлэсэн үнээр нь бүртгэнэ.

14) Үйл ажиллагааны түрээс

Түрээслүүлэгч тал бараг бүх эрсдэлийг хүлээж, ашигийг хүртэх үйл ажиллагааны түрээсийн хувьд түрээсийн төлбөрийг түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын аргаар тооцож орлого, үр дүнгийн тайланд хүлээн зөвшөөрч бүртгэнэ.

15) Ажиллагсадын тэтгэмж

Банк нь ажилнуудад гэрээний дагуу төлсөн цалин, хөлс болон түүнтэй адилтгах зүйлсийг тухайн жилийн зардалд хүлээн зөвшөөрнө. Мөн ажилнуудад ээлжийн амралт, өвчтэй хугацааны тэтгэмжийг хуулийн дагуу олгодог байна.

Банк нь хуулийн дагуу эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгэлийг зохих хувиар тооцож, тухайн жилийн зардалд хүлээн зөвшөөрнө.

16) Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар

Банк нь Монгол Улсын татварын хууль, тогтоомжид заасан албан татвар төлөгч хуулийн этгээдийн хувьд санхүүгийн тайллагналын зорилгоор тодорхойлсон орлогоос тайлан тэнцлийн өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа татварын хувь хэмжээгээр бодож орлогын албан татварын хэмжээг тодорхойлно. Албан татвар төлөгч хуулийн этгээдийн хувьд чөлөөлөгдхөө эсвэл үл чөлөөлөгдхөө зүйлүүдээр зарлуулсан 3,0 тэрбум төгрөг хүртэл татвар ногдуулах жилийн орлогод 10 хувиар, 3,0 тэрбум төгрөгнөөс дээш татвар ногдуулах жилийн орлогод 25 хувиар татвар төлнө.

Тодруулга 3. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах зүйлс

(мянган төгрөгөөр)

	2010.12.31	2009.12.31
Касст байгаа бэлэн мөнгө	4,078,420	6,074,158
Монголбанкинд байршуулсан хөрөнгө	8,248,743	5,969,529
Арилжааны банкин дахь харилцах	7,116,967	913,590
Гадаадын банк санхүүгийн байгууллага дахь харилцах, хадгаламж	2,198,223	-
	21,642,353	12,957,277

Тодруулга 4. Санхүүгийн хөрөнгө оруулалт

(мянган төгрөгөөр)

	2010.12.31	2009.12.31
Засгийн Газрын өрийн бичиг	20,000,000	-
Төв банкны үнэт цаас	62,000,000	-
Үнэт цаас /биржид бүртгэгдээгүй/	235,328	235,328
Үнэт цаасны хорогдуулаагүй хямдруулалт	(313,342)	-
	81,921,986	235,328

Банк нь нийт 67.0 тэрбум төгрөгийн Засгийн газрын өрийн бичиг эзэмшиж байснаас бусад арилжааны банкуудад 47.0 тэрбум төгрөгийн өрийн бичиг арилжаалсан. Төв банкны болино хугацаат үнэт цаасыг З сараас доош хугацаатай, хүүтэй, хямдруулалтайгаар худалдаж авдаг. Урт хугацаат санхүүгийн хөрөнгө оруулалт нь бирж дээр бүртгэлтэй зах зээлийн үнэ байхгүй, бодит үнэ цэнийг үнэлгээний аргачлалыг ашиглаж бодитойгоор ойролцоолон тооцоолох боломжгүйн улмаас уг хөрөнгө оруулалтыг өргтөөр нь бүртгэсэн.

Тодруулга 5. Зээл ба урьдчилгаа

(мянган төгрөгөөр)

	2010.12.31	2009.12.31
Зээл		
Хэвийн зээл	60,347,827	47,887,436
Хугацаа хэтэрсэн	800,083	740,510
Хэвийн бус зээл	50,134	2,131,355
Эргэлзээтэй зээл	323,751	375,875
Муу зээл	1,221,298	26,194
Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлага	444,362	611,145
Зээлийн эрсдэлийн сан	(1,435,711)	(1,914,774)
	61,751,744	49,857,741

Төрийн банкны зээлийн үйл ажиллагаа Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн тогтоолоор батлагдсан Зээлийн бодлогын дагуу явагдаж байна
Монгол банк, бусад зохицуулах байгууллагуудаас гаргасан заавар журмын дагуу болон банк зээлийн хяналт, шинжилгээн дээр үндэслэн зээлийг ангилж эрсдэлийн санг байгуулж, тайлан тэнцэлд зохих ёсоор бүртгэсэн байна.

Тодруулга 6. Үндсэн хөрөнгө

(мянган төгрөгөөр)

	Газар	Банкны барилга	Байшин барилга	Орон сууц	Компьютер тоног төхөөрөмж	Тавилга эд хогшил	Бусад эд хогшил	Бусад хөрөнгө	Зоогийн газрын эд хогшил	Тээврийн хэрэгслэл	Үндсэн хөрөнгийн санхүүжилт	Нийт хөрөнгө
Өртөг												
2009 оны 12 сарын 31-нээрх үлдэгдэл	13,240	9,966,957	480,223	43,500	1,447,943	2,176,517	5,502	28,030	21,748	761,898	26,166	14,971,724
Нэмэгдсэн	-	266,413	-	-	161,129	164,194	3,110	5,529	-	316,980	-	917,354
Хасагдсан	13,240	260,413	6,000	-	94,848	165,599	6,023	6,037	-	316,980	26,166	895,306
2010 оны 12 сарын 31-нээрх үлдэгдэл	-	9,972,957	474,223	43,500	1,514,224	2,175,112	2,588	27,522	21,748	761,898	-	14,993,773
Хуримтлагдсан элэгдэл												
2009 оны 12 сарын 31-нээрх үлдэгдэл	-	622,361	27,096	891	1,023,689	685,731	2,180	10,438	11,911	208,909	-	2,593,206
Нэмэгдсэн	-	280,769	31,120	1,087	340,777	357,920	4,350	11,046	2,144	212,069	-	1,241,283
Хасагдсан	-	21,770	22,123	-	79,572	159,138	6,019	8,452	-	135,591	-	432,664
2010 оны 12 сарын 31-нээрх үлдэгдэл	-	881,360	36,094	1,978	1,284,895	884,512	511	13,032	14,056	285,387	-	3,401,826
Дансны цэвэр үнэ												
2009 оны 12 сарын 31-нээрх үлдэгдэл	13,240	9,344,596	453,127	42,609	424,254	1,490,787	3,322	17,591	9,836	552,989	26,166	12,378,518
2010 оны 12 сарын 31-нээрх үлдэгдэл	-	9,091,597	438,129	41,522	229,329	1,290,600	2,077	14,489	7,692	476,511	-	11,591,947

Тодруулга 7. Биет бус хөрөнгө

	(мянган төгрөгөөр)	
	2010.12.31	2009.12.31
Програм хангамж	947,991	6,395
Бусад	87,318	35,242
	1,035,309	41,637

Банкны биет бус хөрөнгөд санхүүгийн програм хангамж, банкны үйл ажиллагаатай холбоотой бусад програм хангамж, лицензүүд бүртгэгдсэн.

Тодруулга 8. Бусад хөрөнгө

	(мянган төгрөгөөр)	
	2010.12.31	2009.12.31
Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлага	1,954,941	154,081
Авлага	19,146	62,137,792
Авлагын эрсдэлийн сан	(4,226)	(59,727)
Урьдчилж төлсөн тооцоо	132,966	172,770
Бараа материал	97,116	44,997
Бусад	53,764	60,481
	2,253,707	62,510,394

Тодруулга 9. Харилцах, хадгаламж

Харилцах

	(мянган төгрөгөөр)	
	2010.12.31	2009.12.31
Төрийн өмчийн оролцоотой байгууллага	6,652,518	11,744,516
Хувийн хэвшилийн байгууллага	28,127,838	3,023,898
Гадаадын оршин суугч ба оршин суугч бус	70,228	1,729,664
Санхүүгийн байгууллага	2,809,567	527,525
Иргэд	2,864,879	1,361,279
Төрийн сангийн болон орон нутгийн төсөвт байгууллага	3,676,054	4,486,688
Бусад байгууллага	9,914,737	9,042,886
	54,115,821	31,916,456

Хадгаламж

	(мянган төгрөгөөр)	
	2010.12.31	2009.12.31

Хугацаатай

Улсын байгууллага	177,057	155,492
Хувийн сектор	10,508,789	1,216,634
Санхүүгийн байгууллага	4,340,000	694,109
Иргэд	35,231,409	38,629,101
Төрийн сангийн болон орон нутгийн төсөвт байгууллага	988,190	226,514
Бусад байгууллага	449,807	594,457
	51,695,252	41,516,307

Хугацаагүй

Улсын байгууллага	396,048	407
Хувийн сектор	1,308,885	140,849
Гадаадын оршин суугч, оршин суугч бус	204	188
Санхүүгийн байгууллага	378,322	72,196
Иргэд	19,728,809	8,852,907
Төрийн сангийн болон орон нутгийн төсөвт байгууллага	0	1,180
Бусад байгууллага	202,498	94,236
Бусад төрлийн харилцах, хадгаламж	23,938	0
	22,038,704	9,161,963
Хуримтлуулж тооцсон хадгаламжийн хүүгийн өглөг Баталгаа, батлан даалтын эх үүсвэр	1,544,931 41,639	4,368,948

Нийт дүн

129,394,708	87,005,313
-------------	------------

Тодруулга 10. Бусад банк, санхүүгийн байгууллагын харилцах, хадгаламж

(мянган төгрөгөөр)

2010.12.31 2009.12.31

Дотоодын банк болон санхүүгийн байгууллагаас байршуулсан эх үүсвэр

Харилцах	129,389	-
Хугацаатай хадгаламж	4,167,410	7,607,100
Гадаадын банкнаас авсан зээл	772,075	997,542
	5,068,874	8,604,642

Тодруулга 11. Бусад эх үүсвэр

(мянган төгрөгөөр)

2010.12.31 2009.12.31

Зарим эх үүсвэр

Зээлийн барьцаанд байршуулсан эх үүсвэр	943,854	6,275
Бэлэн бус тооцооны тусгай дансд	3,278	5,942
Төслийн зээлийн санхүүжилт (I)		
Засгийн газрын санхүүжилттэй	11,154,406	14,818,234
	12,101,538	14,830,451

(I) Төслийн зээлийн санхүүжилт

(мянган төгрөгөөр)

д/д	Төслийн нэр	Мөнгөн дүн	валют	2010 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл
	НЭДТГ Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих хөтөлбөр	100,000	MNT	100,000
		25,000	MNT	25,000
		150,000	MNT	150,000
	Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих төсөл	2,640,043	MNT	2,640,043
		136,000	MNT	136,000
		120,000	MNT	120,000
	Хувийн хэвшлийг Хөгжүүлэх төсөл-1	8,585	MNT	8,585
	PSDC-1 Техник туслалцаа	87	USD	109,696
		224,000	MNT	224,000
	Хувийн хэвшлийг хөгжүүлэх төсөл-2	290,247	MNT	290,247
		110,000	MNT	110,000
	PSDC-2 Техник туслалцаа	27	USD	34,135
	Хувийн хэвшлийг хөгжүүлэх төсөл-2	170	USD	213,721
	JBIC төсөл	3,998,759	MNT	3,998,759
	Тогтвортой амьжиргаа – II	150,000	MNT	150,000
	Санхүүгийн чадавхийг хөгжүүлэх төсөл	285	USD	357,895
	Орон сууцны төсөл	1,327,658	MNT	1,327,658
	Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх төсөл /Хөвсгөл/	141,600	MNT	141,600
	З/Х-Н хөнгөлөлттэй хөтөлбөр/ХХАЯЯ	245,104	MNT	245,104
	ХХААХҮЯ-Зээлийн баталгааны сан	4,150	MNT	4,150
	З/Х-Н хөнгөлөлттэй хөтөлбөр/ҮХЯАМ	767,812	MNT	767,813
	Дүн			11,154,406

Тодруулга 12. Бусад өр төлбөр

	(мянган төгрөгөөр)	
	2010.12.31	2009.12.31
Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн өглөг	38,169	16,231
Бусад өглөг	5,037,897	72,316
Банк, салбар хоорондын тооцооны өглөг	1,806	28,200
	5,077,872	116,747

Тодруулга 13. Дүрмийн сан

	(мянган төгрөгөөр)	
	2010.12.31	2009.12.31
Дүрмийн сан	28,000,000	28,000,000
	28,000,000	28,000,000

Тус банк 2009 оны 11 дүгээр сарын 23-ны өдрийн Монгол Улсын Сангийн сайдын тушаалаар 8 тэрбум төгрөгийн дүрмийн сантайгаар байгуулагдсан, 100 хувь төрийн өмчийн банк юм. Улмаар Төрийн банкны үүсгэн байгуулагчийн 2009 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн шийдвэрээр дүрмийн сангийн хэмжээг дахин 20.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлэн, нийт 28.0 тэрбум төгрөгийн дүрмийн сантайгаар үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Тодруулга 14. Хүү болон түүнтэй адилтгах орлого

	(мянган төгрөгөөр)	
	2010.12.31	2009.12.31
Зээл ба урьдчилгаа	7,613,164	1,110,321
Үнэт цаас	7,485,013	-
Бусад	78,484	14,342
	15,176,661	1,124,662

Тодруулга 15. Хүү болон түүнтэй адилтгах зардал

	(мянган төгрөгөөр)	
	2010.12.31	2009.12.31
Харилцах данс (хүүгийн)	2,265,708	140,427
Хадгаламж данс (хүүгийн)	7,380,744	462,542
Монголбанкны зээл	-	4,898
Бусад банк, санхүүгийн байгууллагын зээл	356,576	381,272
Үнэт цаас	36,695	-
Бусад	943,580	31,870
	10,983,303	1,021,009

Тодруулга 16. Хураамж ба шимтгэлийн орлого

(мянган төгрөгөөр)

	2010.12.31	2009.12.31
Картын үйлчилгээ	4,958	1,271
Дансны үйлчилгээ	81,460	10,663
Бусад үйлчилгээ	<u>918,418</u>	<u>22,353</u>
	<u>1,004,836</u>	<u>34,287</u>

Тодруулга 17. Хураамж ба шимтгэлийн зардал

(мянган төгрөгөөр)

	2010.12.31	2009.12.31
Банкны үйлчилгээнд төлсөн	55,081	12,577
	<u>55,081</u>	<u>12,577</u>

Тодруулга 18. Гадаад валютын арилжааны орлого

(мянган төгрөгөөр)

	2010.12.31	2009.12.31
Арилжааны цэвэр орлого/зардал		
Гадаад валют	(480,356)	(1,624)
Үнэт цаас	1,613,852	-
Ханш үнэлгээний тэгшигтэл		
Гадаад валют	502,579	(22,693)
	<u>1,636,075</u>	<u>(24,317)</u>

Тодруулга 19. Үндсэн бус үйл ажиллагааны орлого

(мянган төгрөгөөр)

	2010.12.31	2009.12.31
Үндсэн хөрөнгийн түрээс	7,250	2,568
Торгууль	12,592	481
Зээлийн эрсдэлийн сангийн буцаалт	-	380,610
Үндсэн бус үйл ажиллагааны бусад	<u>1,344,264</u>	<u>1,122</u>
	<u>1,364,106</u>	<u>384,781</u>

Тодруулга 20. Үйл ажиллагааны бусад зардал

(мянган төгрөгөөр)

	2010.12.31	2009.12.31
Боловсон хүчний зардал		
Цалин	2,153,897	225,309
Эрүүл мэнд нийгмийн даатгал	290,379	28,880
Ажиллагсдын сургалт	46,326	237
Урамшуулал	-	-
Албан томилолт	-	517
Боловсон хүчний бусад	31,431	-
	2,522,033	254,943
Бусад зардал		
Зээл, авлагыг барагдуулахтай холбогдсон	68,136	558
Санхүүгийн хураамж	4,400	-
Аудит гишүүнчлэл	68,178	6
Даатгал	4,596	-
Зар сурталчилгаа	194,023	7,045
Элэгдэл хорогдол	899,922	88,703
Түрээс	384,527	37,674
Ашиглалт	161,207	25,488
Үндсэн хөрөнгийн урсгал засвар, борлуулалтын үйл ажиллагаа	67,127	4,822
Бичиг хэрэг	159,940	20,258
Харуул, аюулгүй байдал	135,580	9,876
Харилцаа холбоо	126,396	4,710
Програм хангамж, автоматжуулалтын урсгал засвар	264,808	17,111
Шатахуун, тээврийн хэрэгсэл	122,390	9,435
Ариун цэвэр	16,142	-
Хөдөлмөр хамгаалал, галын аюулаас хамгаалах	216,905	-
Газар эдэлбэр	591	-
Үл хөдлөх хөрөнгийн татвар	62,638	-
Хуулийн зөвлөгөө авах, өмгөөллийн үйлчилгээ	16,775	-
Мөнгө хураалт	5,847	582
Торгууль	138,003	-
Үйл ажиллагааны бусад	49,480	33,725
	3,167,611	259,992

Тодруулга 21. Болзошгүй эрсдэлийн сангийн зардал

(мянган төгрөгөөр)

	2010.12.31	2009.12.31
Үнэт цаас		
Зээл ба урьдчилгаа	1,282,061	494,308
Өмчлөх бусад хөрөнгө	-	-
Авлага	4,399	59,424
	1,286,460	553,732

Тодруулга 22. Орлогын татварын зардал

	(мянган төгрөгөөр)	
	2010.12.31	2009.12.31
Татвар ногдох орлого	14,957,776	1,543,730
Татвар ногдох орлогоос хасагдах зардал	(19,544,490)	(2,524,697)
Татвар ногдуулах орлогын залруулга (хасагдахгүй зардал)	0	236
Татвар ногдуулах орлого	(4,586,713)	(980,731)
Орлогын татвар	0	0

Татварын хуулийн дагуу Засгийн Газрын өрийн бичгийн хүүгийн орлогыг татвараас чөлөөлсөнтэй холбоотой татварын тайлангаар алдагдалтай байна.

Тодруулга 23. Зохистой харьцаа

Монголбанкаас гаргасан журмын дагуу банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтүүдийг авч үзвэл:

Үзүүлэлт	Зохистой харьцаа	2010.12.31
1. Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ	>	12% 37.4%
2. Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадвар	>	18% 55.2%
3. Нэг зээлдэгч болон түүнд холбогдох этгээдэд олгосон нийт зээл, өөрийн хөрөнгийн харьцаа	<	20% 16.1%
4. Холбогдох этгээдэд олгосон нийт зээл түүнтэй адилтган тооцох хөрөнгө, өөрийн хөрөнгийн харьцаа	<	5% 4.1%
5. Гадаад валютын ханшийн эрсдэлийн хязгаарлалт		
Нийт гадаад валютын актив, пассивын зөрүү /ӨХ	<	40% 5.8%
Тухайн нэгж гадаад валютын нээлттэй позици /ӨХ	<	15% 4.4%

Банк нь төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын хувьд заавал байлгах нөөцийг тогтмол хангаж, төлбөрийн чадварыг ханган ажилласан байна.
Мөн бусад шалгуур үзүүлэлтүүдийг тогтмол ханган ажилласан байна.

Тодруулга 24. Өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцаа

Монголбанкаас арилжааны банкуудын өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцааг хамгийн баагадаа 6%, өөрийн хөрөнгийн эрсдэлээр жигнэсэн харьцааг 12%-иас доошгүй байхаар тогтоосон байдаг бөгөөд ингэхдээ нийт хөрөнгө болон нийт активыг эрсдэлээр нь жигнэж тооцдог.

	(мянган төгрөгөөр)	
	2010.12.31	2009.12.31
1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө		
Хувьцаат капитал	28,000,000	28,000,000
Нэмж төлөгдсөн капитал		
Нөөцийн сан		
Хуримтлагдсан ашиг, (алдагдал)	554,054	(582,840)
1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгийн дүн	28,554,054	27,417,160
2-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө		
Дахин үнэлгээний нөөц	-	-
Нийгмийн хөгжлийн сан	-	-
Хоёрдогч өглөг	-	-
2-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгийн дүн	-	-
Нийт өөрийн хөрөнгө	28,554,054	27,417,160

Эрсдэлээр жигнэсэн актив

(мянган төгрөгөөр)

	Эрсдэлээр жигнэсэн хүчин зүйлс %	Тайлан тэнцлийн	%	Эрсдэлээр жигнэсэн
Актив				
Бэлэн мөнгө	4,078,420		0	
Замд яваа мөнгө			20	
Монголбанкин дахь харилцах, хадгаламж	8,248,743		0	
Дотоодын банк санхүүгийн байгууллагаас авах авлага	2,570,132	20		514,026
Дотоодын банк санхүүгийн байгууллагаас авах бусад авлага	4,546,835	100		4,546,835
Гадаадын банк санхүүгийн байгууллагаас авах авлага	2,198,223	20		439,645
Орон сууцаар барьцаалагдсан зээл	16,187,620	50		8,093,810
Зээл	45,564,126	100		45,564,126
Засгийн Газар болон Төв банкны үнэт цаас	81,686,658		0	
Бусад үнэт цаас	235,328	100		235,328
Биет болон биет бус хөрөнгө	12,627,255	100		12,627,255
Бусдаас авах авлага болон урьдчилж төлсөн тооцоо	2,102,826	100		2,102,826
Бусад хөрөнгө	150,880	100		150,880
Дүн	180,197,046			74,274,731
Тэнцлийн гадуурх данс	888,189	50		444,094
Гадаад валютын эрсдэлийн үзүүлэлт	1,643,738	100		1,643,738
Нийт эрсдэлээр жигнэсэн активын дүн				76,362,563

Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ

1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа	1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа	37.4%
	Байвал зохих	6.0%
	Илүү хувь	31.4%
	Илүү 1-р зэрэглэлийн өөрийн хөрөнгө	24,024,130
Өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа	Өөрийн хөрөнгө, эрсдэлээр жигнэсэн активын харьцаа	37.4%
	Байвал зохих	12.0%
	Илүү хувь	25.4%
	Илүү өөрийн хөрөнгө	19,431,647

Тодруулга 25. Эрсдэлийн удирдлага

Банкны эрсдэлийн удирдлагын үндсэн зорилго нь тухайн эрсдэлийн түвшинд харгалзах өгөөжийг хамгийн их байлгах, хүлээгдэж буй өгөөжийн түвшинд харгалзах эрсдэлийн түвшинг хамгийн бага байлгаснаа эрсдэл болон өгөөжийн харьцааг хамгийн оновчтой байлгах явдал юм.

Төрийн банк нь тайлант хугацаанд эрсдэлийн удирдлагын бодлогод анхааран ажилласны үр дүнд чанарагүй зээлийн хэмжээг 2.5 хувьд хүргэж чадсан ба банкинд учирч болзошгүй эрсдэлийг тодорхойлох, дүн шинжилгээ хийх, хэмжих, үнэлэх, бууруулах, хянах үүднээс олон улсын банк санхүүгийн салбарт ашиглагдаж буй олон төрлийн эрсдэлийн аргыг ашиглан эрсдэлийг тооцоолон гаргаж байна.

Актив, пассивын удирдлагын хороо болон зээлийн хороо нь ТҮЗ-өөс тогтоосон хязгаарын хүрээнд банкны эрсдэлийг удирдах, хянах, ЭУГ-ын оролцоотойгоор эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх, бодлого, зарчмуудыг мөрдөн ажиллах үүрэгтэй.

Банкны үйл ажиллагаанд учирдаг эрсдэлүүдийг тодорхойлбол:

Зээлийн эрсдэл

Банкны харилцагч үйлчлүүлэгч эсвэл гуравдагч этгээд гэрээнд заасны дагуу зээл, зээлийн хүүгийн төлбөрийн үргээ цаг хугацаанд нь биелүүлэгүй, зээлийн бусад шаардлагыг хангахгүй, эсвэл боломжгүй болсон тохиолдолд, бусад санхүүгийн хэрэгслүүдтэй холбоотойгоор зээлийн эрсдэл бий болно. Зээлийн багцыг удирдахаа зээлийн эрсдэлийн шинжилгээ, нэг зээлдэгч бүлэг зээлдэгч тухайн үйлдвэрлэгчийн салбаараар хүлээн зөвшөөрч болох эрсдэлийн хэмжээнд хязгаар тогтоон эрсдэлийн түвшинг зохицуулдаг ба банкны активт эзлэх багцын түвшинг харгалзан үзэж зээлийн багцыг тараан байршуулдаг.

Зах зээлийн эрсдэл

Зах зээл дэх хүүгийн хувь хэмжээ гэдаад валutyн ханшийн өөрчлөлтөөс үүдэн санхүүгийн хэрэгслийн ирээдүйн мөнгөн урсгал эсвэл бодит үнэ цэнэ өөрчлөгдхийг зах зээлийн эрсдэл гэнэ.

Гадаад валutyн ханшийн эрсдэл

Банкны санхүүгийн байдалд болон мөнгөн урсгалд нөлөөлөх валutyн ханшийн хэлбэлзлийн эрсдэлд банк өртөж болзошгүй байдаг. Банк хүлээж болох эрсдэлийн түвшинд валют тус бүрт хязгаар тогтоодог.

Хүүгийн эрсдэл

Зах зээлийн хүүгийн хувийн хэлбэлзлээс үүдэн банкны санхүүгийн байдал болон мөнгөн гүйлгээнд эрсдэл үүсдэг бөгөөд банкны цэвэр орлогод нөлөөлж байгаа нөлөөллеөр хэмжинэ.

Хүүгийн эрсдэлийн хувь хэмжээний талаар баримталж буй бодлогыг банкны Актив пассивын удирдлагын хороо хянадаг.

Хөрвөх чадварын эрсдэл

Банкны өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ алдагдаагүй боловч харилцагчийн өмнө хүлээсэн бодит үргээ цаг хугацаанд нь биелүүлэх чадваргүй болох нь хөрвөх чадварын эрсдэл юм. Банк нь хөрвөх чадварыг бий болгох гадаад доодо хүчин зүйлсийн шинж тэмдэг, нөлөөллийг судлан дүгнэлт гаргаж, зөвлөгөө өгөх, банкны хөрвөх чадварын үндсэн харьцаа, холбогдох тайлан мэдээг хянаж удирдлага болон холбогдох хорооны хуралд танилцуулах, банкны орох гарах мөнгөн урсгалын харьцааг бодит мөнгөн урсгалын харьцаатай харьцуулсан шинжилгээг сар бүр хийдэг.

Банкны актив, пассивын үлдэгдлийг дуусах хугацаагаар нь бүлэглэн шинжилгээ хийсэн тайланг 2010 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр харуулбал:

(мянган төгрөгөөр)

	0-30 өдөр	1-3 сар	3-6 сар	6-12 сар	1-2 жил	2-5 жил	5 жилээс дээш
Актив	96,866,764	9,657,182	2,118,374	3,305,349	15,617,411	20,428,407	32,237,251
Пассив	82,460,467	22,109,010	16,499,315	15,410,738	200,354	2,577,080	12,357,161
Зөрүү	14,406,297	(12,451,828)	(14,380,941)	(12,105,389)	15,417,057	17,851,327	19,880,090

Тодруулга 26. Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ

(мянган төгрөгөөр)

	2010.12.31	2009.12.31
Банкны удирдлагад олгосон зээл	407,822	345,085
Ажилтан албан хаагчдад олгосон зээл	777,178	2,041,238
	1,185,000	2,386,323

Тодруулга 27. Тэнцлийн гадуурх зүйлс

(мянган төгрөгөөр)

	2010.12.31	2009.12.31
Хүлээж болзошгүй үүрэг (тендерийн болон гүйцэтгэлийн баталгаа)	1,357,660	477,614
Үнэ бүхий зүйл (зээлийн барьцаа хөрөнгө, үнэт цаас, мөнгөн тэмдэгт, банкны ажилд хэрэглэгдэж буй тэмдэгтүүд)	140	61,430
Зээл болон бусад хөрөнгийн тооцоо (зээлийн эрсдэлийн сангаар хаасан зээл, авлагын эрсдэлийн сангаас хаасан авлага, ху蕊мтлуулж тооцохыг зогсоосон хүү)	168,534	519,705
Бусад тооцоо*	10,250,720	2,538
	11,777,054	1,061,287

*Европын сэргээн босголт хөгжлийн банкны эх үүсвэр ба зээл

Энэхүү зээл, эх үүсвэр нь ЕСБХБ-ных бөгөөд ЕСБХБ болон Төрийн банкны хооронд 2010 оны 11 сарын 19-ний өдөр мөн гэрээ байгуулан баталгаажуулсан байна.

Тодруулга 28. Балансын дараах үйл явц

2010 оны 10 дугаар сарын 31-нээрх санхүүгийн тайлан бэлтгэгдэж гарснаас хойш санхүүгийн тайландаа нөлөөлөхүйц материаллаг зүйл гараагүй болно. Аудиторын дүгнэлтийг 2011 оны 3 дугаар сарын 9-нд гаргасан ба балансын дараах үйл явдал нь 2011 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 3 дугаар сарын 9-ний өдрийг хүртэлх хугацааг хамаарна.

Тодруулга 29. Орчуулга

Эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг Монгол, Англи хэл дээр бэлтгэсэн болно. Монгол, Англи хэл дээрх хувиудын хоорондын зөрүү ялгаа гарах тохиолдолд Монгол хувийг дагах болно.

